

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda)

8. juuli 2004^{*}

Kohtuasjas T-44/00,

Mannesmannröhren-Werke AG, asukoht Mülheim an der Ruhr (Saksamaa),
esindaja: advokaat M. Klusmann, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress
Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: M. Erhart ja A. Whelan, kohtudoku-
mentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsus 2003/382/
EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-
1/35.860-B — õmbluseta terastorud) (ELT 2003, L 140, lk 1) või teise võimalusena
vähendada hagejale määratud trahvi,

^{*} Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMISE ASTME KOHUS
(teine koda),

koosseisus: koja esimees N. J. Forwood, kohtunikud J. Pirrung ja A. W. H. Meij,
kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ning 19., 20. ja 21. märtsil 2003. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Asjaolud ja menetlus¹

- ¹ Käesolev kohtuasi käsitleb komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsust 2003/382/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-1/35.860-B — õmbluseta terastorud) (ELT 2003, L 140, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus”).

[...]

¹ — Käesoleva kohtuotsuse punkte vaidluse tausta kohta ei esitata. Need on esitatud Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsuse liidetud kohtuasjades T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt v. komisjon (EKL 2004, lk II-2501) punktides 2–33.

Menetlus Esimese Astme Kohtus

- 34 Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki ja Sumitomo esitasid Esimese Astme Kohtule vaidlustatud otsuse peale hagi ajavahemikus 28. veebruarist kuni 3. aprillini 2000 esitatud seitsme hagiavaldusega.
- 35 Pärast poolte ärakuulamist andis Esimese Astme Kohus 18. juunil 2002 määruse seitsme kohtuasja liitmiseks suuliseks menetlemiseks vastavalt kodukorra artiklile 50. Pärast kohtuasjade liitmist lubati seitsme kohtuasja hagejal tutvuda käesolevat menetlust puudutavate toimikutega Esimese Astme Kohtu kantseleis. Samuti võeti menetlust korraldavaid meetmeid.
- 36 Esimese Astme Kohus (teine koda) otsustas ettekandjaks oleva kohtuniku ettekande alusel algatada suulise menetluse. Poolte suulised avaldused ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 19., 20. ja 21. märtsi 2003. aasta kohtuistungil.

Poolte nõuded

- 37 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus;

- teise võimalusena vähendada talle määratud trahvi;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt;

38 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Vaidlustatud otsuse tühistamisnõue

39 Kõigepealt esitab hageja tühistamisnõude toetuseks mitmeid väiteid, millega ta vaidlustab haldusmenetluse seaduslikkuse. Seejärel tugineb ta EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumisele, sest komisjon ei ole tuvastanud ette heidetud rikkumise olemasolu õiguslikult piisavalt esiteks vaidlustatud otsuse artiklis 1 ja teiseks vaidlustatud otsuse artiklis 2.

Menetlusvigu käsitlevad väited

Väide, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi, sest komisjon keelas hagejale juurdepääsu toimiku teatavatele dokumentidele

— Poolte argumendid

40 Hageja väidab, et tal puudus juurdepääs haldusmenetluse toimikule tervikuna. Komisjon ei lubanud tal tutvuda EFTA järelevalveameti edastatud dokumentidega,

väites, et asjaomased dokumendid on komisjoni sisesed, jättes seejuures nende sisu muul viisil selgitamata või uurimata. Mannesmann leiab, et sellega võidi ta jätta ilma tema süütust kinnitavatest tõenditest.

- 41 Lisaks heidab Mannesmann komisjonile ette, et see ei ole järginud komisjoni teatise 97/C 23/03 toimikule juurdepääsu käsitlevate taotluste läbivaatamise sisemiste protseduurireeglite kohta EÜ asutamislepingu artiklites [81] ja [82], ESTÜ asutamislepingu artiklites 65 ja 66 ning nõukogu määruses (EMÜ) nr 4064/89 sätestatud juhtudel [täpsustatud tõlge] (EÜT 1997, C 23, lk 3, edaspidi „toimikule juurdepääsu käsitlev teatis”) punktis II A kirjeldatud menetlust. Asjaomase teatise alusel tuleb ärakuulamise eest vastutaval ametnikul kontrollida toimiku dokumentide salastatuse taset ja vajadusel jälgida, et need oleksid liigitatud sisedokumentideks. Asjaomane kontrollikohustus ei sõltu ettevõtjate algatusest. Mannesmann leiab, et ta ei suuda kindlaks teha, kas vastuväiteteatise haldustoimik sisaldab tema süütust kinnitavaid tõendeid või mitte.

- 42 Muu hulgas heidab Mannesmann komisjonile ette, et komisjon ei edastanud talle loetelu kõigist toimikus sisalduvatest dokumentidest, mis võimaldab tal taotleda teatavate dokumentidega tutvumist (29. juuni 1995. aasta otsus kohtuasjas T-30/91: Solvay v. komisjon, EKL 1995, lk II-1775, punktid 89 ja 93–95, ja 29. juuni 1995. aasta otsus kohtuasjas T-36/91: ICI v. komisjon, EKL 1995, lk II-1847, punktid 99 ja 103–105). Muu hulgas tuleb komisjonil selles loetelus identifitseerida sisedokumentid (15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt v. komisjon, nn tsemendi kohtuotsus, EKL 2000, lk II-491, punktid 168 ja 186). Komisjon on seega rikkunud kaitseõigusi. Säärast rikkumist ei saa „parandada” Esimese Astme Kohtus (vt eespool viidatud kohtuotsus Solvay v. komisjon, punkt 98).

- 43 Kohtuistungil tugines Mannesmann analoogia alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43).
- 44 Komisjon vastab, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole ta kohustatud andma juurdepääsu oma sisedokumentidele (17. detsembri 1991. aasta otsus kohtuasjas T-7/89: Hercules Chemicals v. komisjon, EKL 1991, lk II-1711, punkt 54; 1. aprilli 1993. aasta otsus kohtuasjas T-65/89: BPB Industries ja British Gypsum v. komisjon, EKL 1993, lk II-389, ja eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 420). Asjaomaste dokumentide olemuse tõttu ei saa neile tugineda kui rikkumise tõenditele (vt toimikule juurdepääsu käsitlev teatis, punkt I A 3). Mannesmann ei ole igal juhul tõendanud, et vaidlustatud otsus põhineb dokumentidel, millele tal puudus juurdepääs.
- 45 Komisjon leiab, et puudub kahtlus, et asjaomaseid dokumente tuleb liigitada sisedokumentideks. Vastavalt toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punktile II A 2 c kuulub kirj vahetus komisjoniga ja teiste ametivõimudega, nagu EFTA järelevalveametiga, sisedokumentide mõiste alla.
- 46 Mannesmann ei esitanud oma argumentide toetuseks ühtegi tõendit seoses ärakuulamise eest vastutava ametniku poolt oma kohustuse täitmisega kontrollida toimikus sisalduvaid dokumente. Komisjon rõhutab veel, et Mannesmann ei ole kasutanud toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punkti II A 2 järgset võimalust paluda ärakuulamise eest vastutaval ametnikul tõendada, et asjaomased dokumendid on sisedokumendid.
- 47 Lõpuks lükkab komisjon tagasi argumendi, mille kohaselt peaks ta olema kohustatud edastama ettevõtjatele toimikus sisalduvate sisedokumentide nimekirja.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

48. Toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punkt II A 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Asjaajamise lihtsustamiseks ja tõhustamiseks asetatakse sisedokumendid tulevikus uuritavate juhtumitega seotud sisedokumentide toimikusse (ilma juurdepääsuta), mis sisaldab kronoloogilises järjekorras kõiki sisedokumente. Sellesse kategooriasse liigitamist kontrollib ärakuulamise eest vastutav ametnik, kes vajadusel tõendab, et selles sisalduvad paberid on „sisedokumendid“.

Sisedokumentideks loetakse näiteks järgmised dokumendid:

[...]

c) juhtumit käsitlev kirjavahetus teiste ametivõimudega (¹⁹);

[...]”

49. Toimikule juurdepääsu käsitleva teatise 19. joonealune märkus täpsustab järgmist:

„Ametivõimudelt saadud dokumentide konfidentsiaalsust on tarvis kaitsta; see reegel kehtib mitte üksnes konkurentsiküsimustega tegelevatelt asutustelt, vaid ka

teistelt ametiasutustelt, liikmesriikidelt või mitteliikmesriikidelt saadud dokumentide puhul [...] Tuleb siiski teha vahet teiste ametivõimude arvamustel või kommentaaridel, mille kaitse on absoluutne, ning nende poolt esitatud konkreetsetel dokumentidel, millele erand alati ei laiene [...]”

50 Tuleb märkida, et vastupidi Mannesmanni argumendile tuleneb toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punkti II A 2 sõnastusest, et kontroll, mida ärakuulamise eest vastutav ametnik teostab, et kontrollida toimikus sisalduvate dokumentide sisest laadi, ei ole haldusmenetluse süstemaatiline staadium. Kui arvestada seda, et vastavalt asjaomasele punktile „võib” ärakuulamise eest vastutav ametnik teha säärast kontrolli „vajadusel”, tuleb järeldada, et juhul, kui teatavate dokumentide liigitamist „sisedokumentideks” ei vaidlustata või mingitel juhtudel enam ei vaidlustata, ei ole ärakuulamise eest vastutava ametniku kontroll vajalik. Vastupidine tõlgendus tähendaks komisjoni töökoormuse eproportsionaalset kasvu haldusmenetluses ja oleks vastuolus eesmärgiga, mille kohaselt asjaomane liigitusmeetod on vastu võetud „asjaajamise lihtsustamiseks ja tõhustamiseks”. Seetõttu tuleks välja selgitada, kas Mannesmann on haldusmenetluse raames palunud ärakuulamise eest vastutaval ametnikul kontrollida EFTA järelevalveameti poolt komisjonile edastatud dokumentide sisest laadi ja liigitamist sisedokumentideks.

51 Sellega seoses tuleb märkida, et Mannesmann saatis taotluse asjaomaste dokumentidega tutvumiseks 12. märtsi 1999. aasta kirjaga, mis on hagiavalduse lisa. Komisjon lükkas asjaomase taotluse siiski tagasi hagiavalduse lisaks oleva 22. märtsi 1999. aasta kirjaga põhjusel, et asjaomased dokumendid on tegelikult toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punktis II A ette nähtud sisedokumentid (vt eelkõige toimikule juurdepääsu käsitleva teatise punkt II A 2).

52 Komisjon on märkinud oma vastuses, mis ei ole selles osas vastuolus Mannesmanni argumentidega, et Mannesmann ei ole hiljem vaidlustanud 22. märtsi 1999. aasta

kirjas sisalduvat juurdepääsuõiguse keeldumist ega kasutanud võimalust taotleda asjaomase ärakuulamise eest vastutavalt ametnikult komisjoni vastuse õigsuse ja põhjendatuse kontrolli. Mannesmann väitis oma repliigis üksnes seda, et tema kohustus ei olnud esitada asjaomasele ärakuulamise eest vastutavale ametnikule uut taotlust. Muuhulgas nähtub ärakuulamise eest vastutava ametniku aruande ühest lõigust, mida komisjon tsiteeris oma vastuses Esimese Astme Kohtu kirjalikule küsimusele, et pooled „[...] ei ole tõstatanud küsimust seoses kaitseõigustega selle otseses tähenduses ja eelkõige ei ole nad tõstatanud küsimust seoses juurdepääsuga toimikule”.

53 Tuleb järeldada, et kuna Mannesmann ei ole palunud pärast 22. märtsi 1999. aasta kirja saamist, et kontrollitaks komisjoni haldustoimiku lehekülgedel 1–350 loetletud dokumentide liigitamist sisedokumentideks, ei olnud vajalik, et asjaomane ärakuulamise eest vastutav ametnik viiks säärase kontrolli läbi käesoleval juhul. Juhul kui komisjon lükkab kirjalikult tagasi taotluse juurdepääsu saamiseks toimiku teatavatele dokumentidele sel põhjusel, et tegemist on sisedokumentidega, tuleb järeldada, et juurdepääsutaotluse koostajal tuleb seejärel taotlust korrata ja vaidlustada asjaomaste dokumentide sisene laad, kui ta tahab, et ärakuulamise eest vastutav ametnik sekkuks asjaomase küsimuse uurimiseks.

54 Mis puudutab Mannesmanni etteheidet, et komisjon ei esitanud talle loetelu kõigist toimikus sisalduvatest dokumentidest, sealhulgas sisedokumentidest, siis ei nähtu Mannesmanni poolt oma argumendi toetuseks viidatud kohtupraktikast, et asjaosalistele haldusmenetluse staadiumis komisjoni poolt säärase loetelu esitamata jätmine moodustaks iseenesest kaitseõiguste rikkumise. Eespool punktis 42 viidatud kohtuotsuses *Solvay v. komisjon* (punktid 89 ja 93–95) ja eespool punktis 42 viidatud kohtuotsuses *ICI v. komisjon* (punktid 99 ja 103–105) on Esimese Astme Kohus uurinud üksnes süüd ja süütust kinnitavate dokumentide vajalikku tasakaalustamist ettevõtja ärisaladuse kaitsega, kuid mitte sisedokumentide kaitsega. Lisaks nähtub eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsusest (punktid 5, 168 ja 186), et Esimese Astme Kohus palus komisjonil esitada menetlust korraldava meetme raames kirjelduse sisedokumentidest, mille sisu ei olnud pooltele haldusmenetluses esitatud loetelus isegi kokkuvõtvalt täpsustatud, kuid Esimese Astme Kohus ei järeldanud sellest, et komisjon rikkus kaitseõigusi.

- 55 Igal juhul tuleb märkida, et menetlusviga rikub kaitseõigusi vaid siis, kui sellel on olnud konkreetne mõju asjaomaste ettevõtjate võimalusele ennast kaitsta (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punktid 852–860).
- 56 Käesoleval juhul on Esimese Astme Kohus palunud menetlust korraldava meetmena esitada komisjonil loetelu, milles on esitatud tema haldustoimiku lehekülgede 1–350 sisu. Asjaomases loetelust nähtub, et kõik asjaomased dokumendid osutuvad sisedokumentideks, kuid mitte süütõenditeks või süütust kinnitavateks tõenditeks, sest nendega ei saa kindlaks teha, kas üks või teine asjaomane ettevõtja on rikkumise toime pannud või mitte, mistõttu nimetatud dokumentide sisese laadi kontrolli puudumine ärakuulamise eest vastutava ametniku poolt ega ka komisjoni keeldumine esitada loetelu dokumentide kirjeldusest ei saanud mõjutada Mannesmanni võimalust ennast kaitsta ega järelikult rikkuda tema kaitseõigusi. Mannesmann ei väitnud kohtuistungil pärast asjaomases loetelust koopia saamist, vastupidi sellele, mida ta väitis enne selle saamist, et teatavad dokumendid, mis selles on loetletud, ei ole tegelikult sisedokumentid.
- 57 Eelmise punkti valguses tuleb tagasi lükata ka istungil esitatud Mannesmanni argument, mis põhineb analoogia alusel määrusel nr 1049/2001. Isegi kui oletada, et Mannesmann oleks võinud tõendada, et tal on õigus saada asjaomastele dokumentidele juurdepääs, siis asjaolu, et ta oleks saanud dokumentidele juurdepääsu, ei oleks tal võimaldanud ennast komisjoni läbi viidud menetluses paremini kaitsta. Järelikult ei saa asjaomane argument igal juhul õigustada vaidlustatud otsuse tühistamist.
- 58 Muu hulgas tuleb sedastada, et nii määrus nr 1049/2001 kui ka komisjoni 8. veebruari 1994. aasta otsus 94/90/ESTÜ, EÜ, EURATOM üldsuse juurdepääsu kohta komisjoni dokumentidele (EÜT L 46, lk 58), mis asendati asjaomase määrusega, näevad dokumentidele juurdepääsu taotlejale ette teatava menetluse järgimise, eelkõige esialgse ametliku taotluse ja keeldumise korral uue taotluse

suhtes, et tugineda nende sisuliste sätetele. Kuna Mannesmann ei ole käesoleval juhul asjaomast menetlust järginud, ei saa ta sellest mööda minna nii, et ta nõuab asjaomaste sisuliste sätete kohaldamist analoogia alusel.

59 Eespool esitatust tuleneb, et käesolev väide tuleb tagasi lükata.

Vastuväiteteatisele vastamiseks kehtestatud tähtaeg, mis on väidetavalt ebapiisav

— Poolte argumendid

60 Mannesmann leiab, et tal ei olnud vastuväiteteatisele vastamiseks piisavalt aega. Komisjon jättis tähtaja määramisel käesoleva asja iseärasused arvestamata. Tähtaeg hakkas kulgema 11. veebruarist 1999, kui vaidlustatud otsuse adressaadid said tutvuda toimikuga, ja lõppes 20. aprillil 1999. Vaatamata toimiku olulisele mahule ja sellele, et teatavad dokumendid olid koostatud tavapärasest erinevas keeles, lükkas komisjon Mannesmanni täiendava tähtaja taotluse 22. märtsil 1999 tagasi ilma eriliste põhjendusega. Muu hulgas, kuna oli olemas seotud uurimine, leidis Mannesmann, et tal tuli ennast kaitsta kahes asjas, kuigi tal olid selleks vaid väga lühikesed tähtajad. Vaidlustatud otsuse adressaatidest oli tema ainus, kes oli säärases olukorras. Seetõttu leiab ta, et teda on koheldud diskrimineerivalt.

61 Komisjon lükkab asjaomased argumendid tagasi. Kõigil vastuväiteteatise adressaatidel oli vastuse koostamiseks kaks kuud selle teatavaks tegemisest ehk 3. veebruarist 1999. Mannesmanni taotlusel lükkas komisjon muu hulgas 22. märtsi 1999. aasta kirjaga edasi vastuväiteteatisele märkuste esitamise tähtpäeva 20. aprillini 1999.

Säärase meetme suhtes ei kohaldata EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamise nõudeid. Komisjon leiab, et umbes kahe ja poole kuu pikkune tähtaeg, mille Mannesmann sai vastuse koostamiseks, oli piisav. Sellega seoses viitab ta eelkõige eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsusele (punktid 654 ja 655).

— Esimese Astme Kohtu hinnang

62 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et komisjoni 25. juuli 1963. aasta määruse nr 99/63/EMÜ nõukogu määruse nr 17 artikli 19 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud ärakuulamiste kohta (EÜT 127, lk 2268) artikli 11 lõige 1, mida kohaldati hagejale vastuväiteteatise saatmise kuupäeva suhtes, ja komisjoni 22. detsembri 1998. aasta määruse (EÜ) nr 2842/98 poolte ärakuulamise kohta teatavates EÜ asutamislepingu artiklite [81] ja [82] alusel algatatud menetlustes (EÜT L 354, lk 18) artikkel 14, mida kohaldati pärast 31. jaanuari 1999 ja mille mõlema eesmärk on tagada vastuväiteteatise adressaatidele piisav tähtaeg, et nad saaksid oma kaitseõigusi kasutada tõhusalt, sätestavad, et komisjonil tuleb määrata tähtaeg, mille kestus on vähemalt 2 nädalat, võttes arvesse nii märkuste koostamiseks vajalikku aega kui ka asja kiireloomulisust. Antavat tähtaega tuleb hinnata konkreetsetl iga vastava juhtumi keerukuse põhjal (eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 653 ja viidatud kohtupraktika).

63 Nagu komisjon on oma vastuses märkinud, nähtub tema 1993. aastal konkurentsi- poliitika kohta koostatud XXIII aruande punktist 207, et keskmise tähtsusega asjades määratakse üldiseks tähtajaks kaks kuud ja keerukates asjades kolm kuud; asjaomaseid tähtaegu pikendatakse, et võtta arvesse puhkuste perioode. Seevastu täpsustatakse sama punkti lõpus, et vastupidi varasemale praktikale asjaomaseid suhteliselt pikki tähtaegu „põhimõtteliselt” ei pikendata.

64 Käesoleval juhul on komisjon andnud hagejale 21. jaanuari 1999. aasta kirjaga, millele oli lisatud vastuväiteteatis, kahekuulise tähtaja asjaomase vastuväiteteatise teatavakstegemisest kooskõlas määrusega nr 99/63. Kuna Mannesmann palus 12. märtsi 1999. aasta kirjaga kaks kuud lisaaega, andis komisjon 22. märtsi 1999. aasta kirjaga vastuväiteteatisele vastamiseks 17 päeva lisaaega lisaks kahele kuule, mille ta andis oma esialgse 21. jaanuari 1999. aasta kirjaga, mille lisaks oli vastuväiteteatis.

65 Seoses kuupäevaga, millest alates tuleb arvutada ajavahemikku, mis vastuväiteteatise adressaat sai vastuväiteteatise kohta märkuste esitamiseks, tuleb märkida, et kõik kõige tähtsamad dokumendid toimikus ehk kokku 32 dokumenti olid vastuväiteteatisele lisatud. Seetõttu tuleb järeldada, et vastuväiteteatise adressaadid võisid alustada dokumentide tõhusat analüüsimist alates vastuväiteteatise teatavakstegemisest, mis, nagu komisjon märgib, toimus Mannesmanni puhul 3. veebruaril 1999, kuid mitte alates sellest kuupäevast, kui adressaatidel oli õigus tutvuda kogu toimikuga, ehk alates 11. veebruarist 1999, nagu Mannesmann väidab. Sellest järeldub, et komisjoni poolt lisatähtaja andmine kuni 20. aprillini 1999 tähendab algselt antud tähtaja pikendamist 17 päeva võrra.

66 Kuigi käesolevas asjas on tegemist mahuka toimikuga, millel on üle 15 000 lehekülje, on komisjon tuletanud õigesti meelde, et säärase mahuga toimik ei ole konkurentsiasjade uurimistes erandlik. Tuleb sedastada, et käesolevat asja ei saa samastada faktiliste asjaolude keerukuse osas eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsusega, milles adresseeriti vastuväiteteatis 76 ettevõtjale ja ettevõtjate liidule (kohtuotsuse punktid 3, 4 ja 654) ning milles anti asjaomastele ettevõtjatele pärast kahte pikendamist vastuväiteteatisele oma märkuste vormistamiseks kokku neljakuuline tähtaeg. Käesoleval juhul ei ole Mannesmann esitanud ühtegi erilist asjaolu, mis tõendaks, et käesolev asi oleks eriti tähtis ja/või keerukas.

- 67 Seoses argumendiga, et Mannesmannil tuli vastata vastuväiteteatistele kahes samaaegses asjas (juhtumid IV/E-1/35.860-B ja IV/E-1/35.860-A), märgib komisjon, et asjaomased kaks asja „on tihedalt seotud ja kattusid paljudes punktides nii vastuväidete kui ka asjassepuutuvate dokumentide osas”. Komisjon rõhutas veel, et kaks asjaomast vastuväiteteatist adresseeriti ka Corusele ja Jaapani tootjatele. On oluline märkida, et Mannesmann ei ole asjaomaseid märkusi vaidlustanud faktiliste asjaolude osas, vaid seadis oma repliigis üksnes kahtluse alla põhjuse, miks komisjon ei adresseerinud asjaomastele äriühingutele vaid ühte vastuväiteteatist, kui need kaks asja on nii tihedalt seotud — märkus, mis ei ole käesolevas kontekstis asjakohane. Seega tuleb sedastada, et asjad, mida kaks vastuväiteteatist puudutavad, on väga sarnased, mistõttu asjaolu, et Mannesmann pidi esitama märkusi mõlemas asjas paralleelselt, ei ole tähendanud tema jaoks märkimisväärset täiendavat töökoormust.
- 68 Eespool esitatu valguses oli Mannesmannile antud kahe ja poole kuu pikkune tähtaeg tervikuna piisav, et tal oleks võimalik koostada oma märkusi ja järelikult kaitsta ennast tõhusalt (vt näiteks 16. detsembri 1975. aasta otsus liidetud kohtuasjades 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ja 114/73: Suiker Unie jt v. komisjon, EKL 1975, lk 1663, punktid 94–99).
- 69 Seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt oli ta võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise ohver, tuleb järeldada, et kui antavad tähtajad on piisavad, et pooled saavad ennast kaitsta, võib asjaomaseid tähtaegu määrata ühtselt ja need ei pea olema proportsionaalsed iga üksikjuhtumi puhul eeldatava ettevalmistustööga.
- 70 Sellega seoses tuleb analoogia alusel meelde tuletada, et EÜ artikli 230 viiendas lõigus nähakse ette, et tühistamishagi tuleb esitada vähemalt kahe kuu jooksul, mida väljakujunenud kohtupraktika alusel ei saa mitte mingil juhul pikendada ja mille täitmata jätmise automaatne tagajärg on hagi vastuvõetamatus, millest on piiratud

erandiks vaid vääramatud jõud (vt selle kohta 21. märtsi 2002. aasta määrus kohtuasjas T-218/01: Laboratoire Monique Rémy v. komisjon, EKL 2002, lk II-2139, mida Euroopa Kohus kinnitas 30. jaanuari 2003. aasta määrusega kohtuasjas C-176/02 P: Laboratoire Monique Rémy v. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata). Seetõttu ei saa ühtseid tähtaegu pidada ühenduse õiguse võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumiseks (vt selle kohta veel eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 654).

71 Asjaolu, et teistel vastuväiteteatise adressaatidel oli käesoleval juhul ühele vastuväiteteatisele vastamiseks sama tähtaeg kui Mannesmannil kahele teatisele vastamiseks, ei saa pidada ebaseaduslikuks, sest Mannesmannile antud tähtaega peetakse piisavaks.

72 Lõpuks seoses asjaoluga, mille kohaselt väidetavalt ei põhjendatud Mannesmannile märkuste esitamiseks kahe täiendava kuu mitteandmist, tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb põhjenduse nõuetekohasust hinnata kõnealuse juhtumi asjaoludest lähtudes, milleks on eelkõige akti sisu, esitatud põhjenduste iseloom ning huvi, mis võib akti adressaatidel või teistel otseselt ja individuaalselt aktist puudutatud isikutel selgituste saamisel olla. Seoses sellega ei pea põhjenduses kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid üksikasjalikult määratlema, kuna põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult sõnastuse põhjal, vaid ka selle konteksti ning samuti kõigi käsitletavat valdkonda reguleerivate õigusaktide põhjal (vt 9. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-76/00 P: Petrotub ja Republica v. nõukogu, EKL 2003, lk I-79, punkt 81 ja viidatud kohtupraktika).

73 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et komisjoni 1993. aastal konkurentsipoliitika kohta koostatud XXIII aruande punktis 207 nähakse ette, et põhimõtteliselt antakse keskmise tähtsusega asjades vastuväiteteatistele vastamiseks kahekuulised tähtajad (vt eespool punkt 63). Seetõttu tuleb sellest järeldada, et kui komisjon andis

käesoleval juhul kahekuulise tähtaja, on ta ilmtingimata leidnud, et käesolev asi on „keskmise” tähtsusega ja et antud tähtaeg oli seega põhimõtteliselt piisav, et võimaldada vastuväiteteatise adressaatidel esitada märkusi. Just selle sedastuse valguses tuleb uurida otsuse põhjendusi, millega keeldutakse taotletud lisatähtaja andmisest.

74 Käesoleval juhul tuleb järeldada, et komisjoni keeldumist taotletud kahekuulise lisatähtaja andmisest ei pea eriliselt põhjendama. Kuna komisjon oli asja tähtsuse kohta võtnud konkurentsipoliitika kohta koostatud XXIII aruande punktis 207 seisukoha, tuleb märkida, et andes Mannesmannile täiendavalt 17 päeva, märkides samal ajal, et oli „võimatu” anda tema poolt taotletud kahekuulist tähtaega, kinnitas institutsioon endastmõistetavalt oma esialgse hinnangu. Kui arvestada asjaomases punktis 207 nimetatud komisjoni piiravat poliitikat seoses vastuväiteteatistele antavate vastuste tähtaegade pikendamisega, tuleb antud lisatähtaega pidada komisjoni poolt Mannesmanni suhtes tehtud mõõndusena. Sellest järeldub, et asjaomane äriühing ei saa kasutada tühistamisalusena seda, et talle taotletud lisatähtaja andmata jätnud otsus ei olnud eriliselt põhjendatud.

75 Kõigest eeltoodust tulenevalt tuleb tagasi lükata kõik etteheited, mida Mannesmann esitab seoses komisjoni keeldumisega anda talle tema poolt taotletud lisatähtaega.

Jagamispõhimõtete dokumendi kasutamine süütõendina

— Poolte argumendid

76 Mannesmann leiab, et jagamispõhimõtete dokument ei saa olla vastuvõetav tõend. Ta täpsustab, et komisjon on tuginenud peamiselt asjaomasele dokumendile, et

sedastada vaidlustatud otsuse artiklites 1 ja 2 nimetatud rikkumise olemasolu. Kuna komisjon ei ole avaldanud asjaomase dokumendi koostajat, on põhjust kahelda dokumendi autentsuses ja tõendusjõus.

- 77 Komisjon oleks pidanud täpsustama vähemalt olukorra, milles ta hankis asjaomase dokumendi, millele on tuginetud kui ebaseadusliku tegevuse otsesele tõendile. Õigusriigi põhimõtte kohaselt saab isik, kelle vastu säärasele tõendile tuginetakse, ennast kaitsta vaid siis, kui asjaomane täpsustus on tehtud (13. veebruari 1979. aasta otsus kohtuasjas 85/76: Hoffmann-La Roche, EKL 1979, lk 461).
- 78 Ükski asjaomastest äriühingutest ei ole tunnistanud asjaomase dokumendi autentsust, vastupidi sellele, mida sedastati juhtumis, mis oli aluseks 7. novembri 1985. aasta otsusele kohtuasjas 145/83: Adams v. komisjon (EKL 1985, lk 3539) ja milles komisjoni teavitaja usaldusväarsuse osas puudus kahtlus. Kuna komisjon ei ole tõendanud jagamispõhimõtete dokumendi autentsust, ei või ta seda kasutada Mannesmanni vastu. Kaitseõiguste rikkumine õigustab vaidlustatud otsuse tühistamist.
- 79 Isegi kui asjaomase dokumendi kasutamine oleks seaduslik, vaidlustab Mannesmann selle tõendusjõu. Esiteks on jagamispõhimõtete dokument vastuolus muude uurimise käigus kogutud tõenditega. Komisjon on leidnud vaidlustatud otsuse põhjenduses 86, et jagamispõhimõtete dokument on otseselt vastuolus Valloureci avaldustega, kuigi need on andnud olulise panuse faktiliste asjaolude kindlakstege-miseks. Teiseks on jagamispõhimõtete dokumendiga vastuolus asjaolu, et äriühin-gud Siderca ja Tubos de Acero de México SA on tõenäoliselt tarninud torusid Euroopasse. Seetõttu on võimatu kindlaks teha, millises osas võib asjaomane dokument osutada ette heidetud rikkumise tõendiks.

80 Komisjon tuleb meelde, et ta on kohustatud EÜ artikli 287 alusel kaitsma ametisaladust ja et ta peab, ohustades isegi oma tegevust piirata, tagama oma teavitajatele anonüümsuse. Ettevõtjate huvi saada teavet teatud dokumentide päritolu kohta tuleb kohandada avaliku huviga, mis on seotud ebaseadusliku kartellikokkuleppe avastamisega, ning teavitajale antava kaitsega (eespool punktis 78 viidatud kohtuotsus *Adams v. komisjon*, punkt 34). Käesoleval juhul on kaitseõigusi järgitud. Mannesmann ei ole tõendanud, kuidas asjaomase dokumendi anonüümsus kahjustab kaitseõigusi.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

81 Kõigepealt tuleb märkida, et komisjon tugineb vaidlustatud otsuse põhjendustes, milles käsitletakse otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise olemasolu, väga suures ulatuses Verluca 17. septembri 1996. aasta avaldusele (vt eelkõige põhjendused 56–58, 60–62 ja 131), mida on täiendatud tema 14. oktoobri 1996. aasta avalduse ja dokumendiga, mille pealkiri on „Kontroll Vallourecis” (edaspidi ühiselt „Verluca avaldused”). Kuigi sellega seoses tugineb komisjon jagamispõhimõtete dokumendile eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustes 85 ja 86, tuleb järeldada, et viimati nimetatul on vaidlustatud otsuse ülesehituses vähem tähtsust kui Verluca avaldustel.

82 Järelikult tuleb kohe lükata tagasi Mannesmanni argument, mille kohaselt komisjon on tuginenud peamiselt asjaomasele dokumendile, et sedastada vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud rikkumise olemasolu. Vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise olemasolu osas on Verluca avaldused ja jagamispõhimõtete dokument vaid väga kaudselt asjakohased.

- 83 Komisjon märgib vaidlustatud otsuse põhjenduses 85, et jagamispõhimõtete dokumendi edastas talle 12. novembril 1997 isik, kes ei olnud menetlusega seotud. Ta viitab dokumendile, et muu hulgas kinnitada oma kirjeldust Euroopa-Jaapani klubi sisesuhete arengust alates 1993. aasta lõpust. Teavitaja sõnul on asjaomane dokument pärit selle klubi ühe liikme kaubandusesindajalt. Komisjoni sõnul tõendab asjaomane dokument, et Ladina-Ameerika tootjatega sõlmitud sidemed õnnestusid osaliselt, ja märgib, et selles esitatud tabel tõendab asjaomaste turgude jagamist Euroopa, Jaapani ja Ladina-Ameerika tootjate vahel. Eelkõige nähakse asjaomas dokumendis ette Euroopa tootjatele 100% turuosa Euroopas ja Jaapani tootjatele 100% turuosa Jaapanis. Muude turgude osas oli Euroopa tootjatel 0% turuosa Kaug-Idas, 20% turuosa Lähis-Idas ja 0% turuosa Ladina-Ameerikas.
- 84 Kõigepealt tuleb märkida seoses jagamispõhimõtete vastuvõetavusega vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud rikkumise tõendina, et ühenduse õiguses on ülekaalus tõendite vaba hindamise põhimõte ja ainus kriteerium esitatud tõendite hindamiseks on nende usaldusväärsus (vt kohtujuristi ülesannetes oleva kohtunik Vesterdorfi ettepanek 24. oktoobri 1991. aasta otsusele kohtuasjas T-1/89: Rhône-Poulenc v. komisjon, EKL 1991, lk II-867, II-869, II-954; vt selle kohta ka 23. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-310/98 ja C-406/98: Met-Trans ja Sagpol, EKL 2000, lk I-1797, punkt 29, ja 7. novembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-141/99, T-142/99, T-150/99 ja T-151/99: Vela ja Tecnagrind v. komisjon, EKL 2002, lk II-4547, punkt 223). Lisaks võib komisjonil olla vaja teavitajate anonüümsust kaitsta (vt selle kohta eespool punktis 78 viidatud kohtuotsus Adams v. komisjon, punkt 34) ja sellest asjaolust ei piisa, et kohustada komisjoni jätta arvestamata tema valduses olev tõend.
- 85 Kuigi Mannesmanni argumendid võivad olla asjakohased jagamispõhimõtete dokumendi usaldusväärsuse ja järelikult tõendusjõu hindamisel, ei tule seega järeldada, et see on vastuvõetamatu tõend, mille peaks toimikust kõrvaldama.

- 86 Muu hulgas selles osas, kus Mannesmann põhjendab asjaomase dokumendi vastuvõetavust käsitlevaid argumente dokumendi usaldusväärusega, tuleb sedastada, et asjaomase dokumendi usaldusväärust vähendab kindlasti see, et selle koostamise kontekst on suuresti teadmata ja et komisjoni esitatud kinnitusi selle kohta ei saa kontrollida (vt eespool punkt 83).
- 87 Kuna jagamispõhimõtete dokument sisaldab erilist teavet, mis on kooskõlas muudes dokumentides, eelkõige Verluca avaldustes sisalduva teabega, tuleb siiski järeldada, et asjaomased üksikasjad võivad üksteist vastastikku tugevdada.
- 88 Selles osas tuleb eelkõige märkida, et Verluca 17. septembri 1996. aasta avalduses mainitakse „rahvusvaheliste hangete” suhtes kohaldatavat „esialgset” jagamispõhimõtet, mis hõlmab jaapanlaste ja eurooplaste vahelisi lepinguid, mistõttu säärase jagamise olemasolu seoses Euroopa-Jaapani klubiga on piisavalt tõendatud. Lisaks nähtub Valloureci 27. jaanuari 1994. aasta sisedokumendist, mis on taasesitatud komisjoni toimiku leheküljel 4822 ja mille pealkiri on „Protokoll JF-ga peetud koosolekust Brüsselis 25/1”, et Vallourec pidi „süsteemis püsimiseks hoidma eemale Kaug-Idast ja Lõuna-Ameerikast ning jagama Lähis-Ida turust 20% kolme vahel”. Kui komisjon palus Verlucal kommenteerida kahte asjaomast dokumenti, märkis Verluca, et need on seotud katsega 1993. aastal muuta kohaldatavaid jagamispõhimõtteid, et võtta arvesse Ladina-Ameerika tootjate müüki ja erinevatel turgudel „saavutatud seisundit”.
- 89 Mannesmann märgib, et jagamispõhimõtete dokument on vastuolus Valloureci kontrolli käsitlevas dokumendis (punkt 1.3) esitatud Verluca seisukohaga seoses küsimusega, kas Ladina-Ameerika tootjad vastasid nõustuvalt Euroopa tootjate algatusele 1993. aasta lõpus, mis muudab küsitavaks nende kahe töendi usaldusvääruse. Komisjon kinnitas vaidlustatud otsuse põhjenduses 86 jagamispõhimõtete dokumendi põhjal, et „Ladina-ameeriklastega sõlmitud sidemed õnnestu-

sid osaliselt”, ja möönab ise, et asjaomane seisukoht on vastuolus Valloureci kontrolli käsitlevas dokumendis esitatud Verluca avaldusega, milles öeldakse järgmist: „Euroopa-Jaapani klubisse ei kuulunud Lõuna-Ameerika tootjaid [...] 1993. aasta lõpus võeti nendega sondeerivalt ühendust, et saada saavutatud positsioone (umbes 20% Lähis-Ida turust eurooplastele) kajastav tasakaal. Üsna varsti ilmnes, et need püüdlused ei viinud eesmärgini.”

90 Tuleb siiski märkida, et jagamispõhimõtete dokumendi kohaselt on Ladina-Ameerika tootjad nõustunud pakutud jagamispõhimõtetega, „välja arvatud Euroopa turu osas”, mille põhjal tuleks turge uurida „üksikjuhtumite kaupa” koostöö õhkkonnas. Seetõttu on komisjon järeldanud vaidlustatud otsuse põhjenduses 94, et Ladina-Ameerika tootjad ei nõustunud Euroopa turu reserveerimisega Euroopa tootjatele.

91 Vaidlustatud otsuses viidatud Valloureci erinevatest memorandumitest ning komisjoni toimiku leheküljel 4902 taasesitatud dokumendist pealkirjaga „Memorandum tegevjuhtidele” („Paper for Presidents”) ja komisjoni toimiku leheküljel 4909 taasesitatud „Jaapani g-dokumendist” („g) Japanese document”) nähtub, et Euroopa tootjate seisukohast oli Jaapani tootjatega sõlmitud sidemete oluliselt eesmärgiks nende kodumaiste turgude kaitsmine ja eelkõige Ühendkuningriigi turu säilitamine kodumaise turuna pärast seda, kui Corus sulges Clydesdale'i tehase. Kuigi eespool punktis 89 märgitud vastuolu nõrgendab kindlasti jagamispõhimõtete dokumendi ning mingil määral Verluca avalduste tõendusjõudu, vähendab selle olulisust käesoleva punkti alguses mainitud asjaolu. Isegi kui oletada, et Ladina-Ameerika tootjad nõustusid jagamispõhimõtete kohaldamisega muude turgude kui Euroopa turu suhtes, tuleb märkida, et eurooplaste seisukohast ebaõnnestusid asjaomaste tootjatega peetud läbirääkimised oluliselt, mistõttu Verluca negatiivne hinnang läbirääkimiste tulemustele vastab tegelikult jagamispõhimõtete dokumendile selles olulises osas.

92 Tuleb järeldada, et Verluca ühes avalduses esitatud kinnituse ja jagamispõhimõtete dokumendi vaheline vastuolu, mida komisjon ise märkis vaidlustatud otsuse põhjenduses 86, ei vähenda oluliselt kahe asjaomase tõendi usaldusväarsust.

93 Lõpuks tuleb sedastada, et määrangu valguses, mida Ladina-Ameerika tootjad väljendasid vastavalt jagamispõhimõtete dokumendile enesele Euroopa osas (vt eespool punkt 90), ei muuda Mannesmanni esitatud asjaolu, mille kohaselt asjaomased tootjad müüsid torusid Euroopas — isegi kui see oleks tuvastatud —, küsitavaks asjaomase dokumendi usaldusväarsust.

94 Kõigest eespool esitatust tuleb järeldada, et jagamispõhimõtete dokument säilitab teatava tõendusjõu, et kinnitada komisjoni kasutatud ühtsete tõendite kogumi raames teatavaid Verluca avaldustes sisalduvaid olulisi kinnitusi õmbluseta OCTG-torude turgu mõjutava turgude jagamise lepingu olemasolust. Asjaomasest tõendist nähtub, et ühelt poolt Jaapani tootjad ja teiselt poolt Euroopa tootjad olid nõustunud põhimõttega, et „avatud” hangete korral ei tohtinud nad müüa teatavaid õmbluseta terastorusid teiste tootjate kodumaistele turgudel. Asjaomane dokument kinnitab ka maailma erinevate piirkondade turgude jagamise põhimõtete olemasolu ja tugevdab seega Verluca avalduste usutavust selles osas, kus neis viidatakse ka sellele mõistele.

95 Sellest järeldub, et etteheited, mille Mannesmann esitas jagamispõhimõtete dokumendi kasutamise vaidlustamiseks, tuleb tagasi lükata.

Kaitseõiguste väidetav rikkumine, põhjusel, et vastuväiteteatis ja vaidlustatud otsus on vastuolus otsuse artiklis 2 nimetatud rikkumise osas

— Poolte argumendid

- 96 Mannesmanni sõnul erinevad vastuväiteteatis ja vaidlustatud otsus üksteisest. Vastuväiteteatises on komisjon sedastanud, et Coruse poolt Valloureci, Dalmine ja Mannesmanniga sõlmitud tarnelepingud osutuvad ebaseaduslikuks kartellikokkuleppeks, mille eesmärk oli Coruse, kes oli Ühendkuningriigi OCTG-torude turgu valitsev äriühing, ostetavate õmbluseta terastorude turu jagamine. Asjaomased lepingud olid seega seotud hiljem vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumisega (vt vastuväiteteatise punktid 147–151). Seevastu vaidlustatud otsuses leidis komisjon, et asjaomased lepingud moodustasid Jaapani äriühingute suhtes Ühendkuningriigi turgude eraldamiseetme ja järelkult vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise moodustava teguri (põhjendus 147). Mannesmanni oleks pidanud ära kuulama argumentide nii olulise muutmise osas (7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: *Musique diffusion française jt v. komisjon*, EKL 1983, lk 1825, punktid 9, 14 ja 16). Kuna säärast ärakuulamist ei toimunud, on Mannesmanni kaitseõigusi heastamatult rikutud (eespool punktis 42 viidatud kohtuotsus *Solvay v. komisjon*, punkt 89 ja sellele järgnevad punktid).
- 97 Komisjon lükkab asjaomased argumendid tagasi põhjusel, et vaidlustatud otsuses sisalduvad faktilised asjaolud ja õiguslik hinnang on juba täielikult kooskõlas vastuväiteteatises sisalduvatega.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 98 Kõigepealt tuleb märkida, et vastuväiteteatise ja lõpliku otsuse vastuolu tähendab kaitseõiguse rikkumist üksnes juhul, kui lõplikus otsuses sedastatud vastuväidet ei

ole esitatud vastuväiteteatise piisavalt, et võimaldada adressaatidel end kaitsta (vt selle kohta eespool punktis 66 viidatud tsemendi kohtuotsus, punktid 852–860).

99 Sellega seoses on komisjoni kohustus vastuväiteteatise faasis üksnes kirjeldada esitatud vastuväiteid ja nimetada selgelt faktilisi asjaolusid, millele ta tugineb, ning nende kohta antud hinnangut, et vastuväiteteatise adressaadid saaksid end kaitsta tõhusalt (vt selle kohta 3. juuli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-62/86: AKZO v. komisjon, EKL 1991, lk I-3359, punkt 29, ja 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-352/94: Mo och Domsjö v. komisjon, EKL 1998, lk II-1989, punkt 63).

100 Sellega seoses tuleb sedastada, et vastuväiteteatise sisalduvate faktiliste asjaolude õiguslik hinnang võib teatise määratluse tõttu olla vaid ajutine, ja komisjoni hilisemat otsust ei saa tühistada üksnes põhjusel, et asjaomaste faktiliste asjaolude kohta tehtud lõplikud järeldused ei ole täpselt kooskõlas asjaomase ajutise hinnanguga. Komisjonil tuleb vastuväiteteatise adressaadid ära kuulata ja vajadusel arvestada esitatud väidetele nende poolt vastusena antud märkusi, et muuta oma analüüsi eelkõige nende kaitseõiguste järgimiseks.

101 Käesoleval juhul ainus asjakohane erinevus vastuväiteteatise ja vaidlustatud otsuse vahel seisneb selles, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 164, et teise rikkumise moodustavad lepingud „olid lõpuks vaid vahendid [esimese rikkumise] rakendamiseks”, samas kui vastuväiteteatise punktis 144 väitis komisjon vaid, et tarnelepingute „eesmärk” oli Ühendkuningriigi turu säilitamine „kodumaise” turuna vastavalt põhireeglitele ehk Jaapani tootjate suhtes, millega seoses viidatakse vastuväiteteatise punktile 63. Seoses vaidlustatud otsuse põhjendusega 147, millele selles kontekstis tugineb Mannesmann, on piisav märkida, et selle sisu on kooskõlas vastuväiteteatise punktiga 144 selles osas, kus komisjon märgib, et „nagu nähtub põhjendustest 78–81, oli [Coruse] ja Valloureci vahel leping [...], mille alusel

[Mannesmann], Dalmine ja Vallourec tarnisid siledaid torusid [Corusele], et Ühendkuningriigi turud saaksid säilitada „koduturu” seisundi Jaapani äriühingute suhtes”.

- 102 Liidetud kohtuasjades T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt v. komisjon tänase kuupäevaga tehtud otsuse (EKL 2004, lk II-2501) punktis 364 sedastas Esimese Astme Kohus, et vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni väide on ekslik niivõrd, kui võrd teise rikkumise moodustavatel lepingutel oli rohkem kui üksainus eesmärk. Isegi kui oletada, et vastuväiteteatise ja vaidlustatud otsuses sisalduvate hinnangute vahel on võimalik märgata selles suhtes erinevust, on ilmne, et vastuväiteteatise adressaatidel on olnud võimalus esitada oma märkused komisjoni seisukoha aluseks oleva põhilise mõiste ehk idee kohta, et Euroopa tootjad on sõlminud teise rikkumise moodustavad lepingud, et tugevdada põhireeglite kohaldamist Ühendkuningriigi *offshore*-turul.
- 103 Seetõttu ei ole kaitseõigusi selles osas rikutud ja järelikult tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise olemasolu

Vaidlustatud otsuse artikli 1 ja artikli 2 vaheline väidetav vastuolu

— Poolte argumendid

- 104 Mannesmann leiab, et vaidlustatud otsus on vastuoluline. Komisjon on leidnud, et äriühingud, kellele vaidlustatud otsus on adresseeritud, olid omavahel kokku

leppinud reeglites, mille eesmärk oli austada kodumaiseid turge Euroopa-Jaapani klubis. Ainus tõend, millele sellega seoses on tuginetud, on vaidlustatud otsuse põhjenduses 68 sisalduv tabel. Asjaomases tabelis on esitatud protsentides väljendatud osad, mis on siseriiklikel tootjatel õmbluseta OCTG-torude tarnetes riikidesse, mida hõlmab Euroopa-Jaapani klubi. 1991. aastast alates sai Corus tarneid Saksamaalt, Prantsusmaalt ja Itaaliast, mistõttu oleks ekslik järeldada, et pääs Ühendkuningriigi turule oli reserveeritud siseriiklikule tootjale.

105 Mannesmann heidab komisjonile ette, et ta järeldas kodumaiste turgude austamise lepingute näol esineva rikkumise (vaidlustatud otsuse artikkel 1) sedastuste alusel, mis puudutavad Coruse tarnelepinguid, mis olid ise vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise esemeks. Asjaomast teist rikkumist ei ole Mannesmanni sõnul olemas. Coruse sõlmitud tarnelepingutes Dalmine, Valloureci ja Mannesmanniga avaldub suundumus kodumaiste turgude kaitsmiseks vaid juhul, kui uurida neid koos. Asjaomaste toodete tarned kolmandatest riikidest, mille hulgas on Jaapan, moodustavad endiselt 20% Ühendkuningriigi turust, mistõttu ei saa olla küsimust asjaomase turu tõhusast kaitses. Vaidlustatud otsuse artikli 2 seaduslikkust mõjutavad vead mõjutavad ka artikli 1 seaduslikkust.

106 Komisjon lükkab tagasi etteheited, mis tema sõnul põhinevad vaidlustatud otsuse ekslikul tõlgendamisel. Ta tuletab meelde, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatakse, et teatavad äriühingud on rikkunud EÜ artikli 81 lõiget 1, sest nad osalesid lepingus, mis näeb muu hulgas ette oma kodumaiste turgude austamise. Vaidlustatud otsuse artiklis 2 peetakse Mannesmanni vastutavaks selle eest, et ta sõlmis vastuolus EÜ artikliga 81 „artiklis 1 sedastatud rikkumise raames” lepinguid, mis on põhjendanud siledate OCTG-torude Corusele tehtavate tarnete jagamise. Artikkel 2 puudutab seega Ühendkuningriigi turu kaitsmist pärast Coruse lõpetamist.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

107 Argumendid, mida Mannesmann on käesoleva väite raames esitanud, on ekslikud ja seetõttu tuleb need tagasi lükata, sest neis jäetakse tähelepanuta põhiline asjaolu, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine puudutab keermestatud OCTG-toruside (ning projektikohaste magistraaltoruside) turgu ja artiklis 2 sedastatud rikkumine puudutab siledade OCTG-toruside eelnevat kaubaturgu.

108 Kuigi vaidlustatud otsuse artikli 1 saksakeelses versioonis puudutab selles sedastatud rikkumine „õmbluseta OCTG-standardtorusid ja [projektikohaseid magistraaltorusid]”, nähtub vaidlustatud otsuse üldisest ülesehitusest, et nimetatud OCTG-torud on üksnes keermestatud OCTG-standardtorud. Eelkõige Verluca 17. septembri 1996. aasta avaldus, millele viidatakse otsuse põhjenduses 56 asjaomaste toodete turu määratluse allikana, piirab rikkumise ulatust „keermestatud standardtorude ja [projektikohaste magistraaltorusedega]”. Sellest järeldub, et asjaomases põhjenduses kasutatud viide puudutab keermestatud OCTG-API-torusid ehk keermestatud „OCTG-standardtorusid”, kuid mitte siledaid OCTG-torusid. Säärast vaidlustatud otsuse artikli 1 kohaldamisala käsitlevat tõlgendust kinnitavad vaidlustatud otsuse kolm teist keeleversiooni, sest kõigi asjaomaste versioonide artiklis 1 täpsustatakse otseselt, et tegemist on keermestatud OCTG-standardtorudega. Ühenduse tekstide keeleliste erinevuste korral tuleb lähtuda sätte tõlgendamisel kontekstist ning sätte eesmärgist (vt näiteks 9. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-437/97: EKW ja Wein & Co., EKL 2000, lk I-1157, punkt 42) ja igal juhul ei saa üks keeleversioon olla ülimuslik teiste keeleversioonide suhtes, kui need kõik on kooskõlas ühe tõlgendusega (29. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas T-68/97: Neumann ja Neumann-Schölles v. komisjon, EKL AT 1999, lk I-A-193 ja II-1005, punkt 80; vt selle kohta ka 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-219/95 P: Ferriere Nord v. komisjon, EKL 1997, lk I-4411, punkt 15 ja viidatud kohtupraktika). Seevastu vaidlustatud otsuse artikkel 2 puudutab vastavalt selle sõnastusele üksnes „siledade OCTG-toodete tarneid [Corusele] (Vallourec SA-le alates 1994. aastast)”.

- 109 Asjaomastest sedastusest järeldub, et Mannesmanni poolt väidetud ilmset vastuolu ei ole olemas.
- 110 Tegelikult nähtub vaidlustatud otsusest selle tervikuna lugemisel, et Ühendkuningriigi keermestatud torude turg, mida vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine puudutab, jäi põhireeglite alusel „kodumaiseks” turuks peamiselt seetõttu, et Corus jätkas asjaomastel turgudel säärase OCTG-torude müümist, mida ta keermestas, kasutades selleks kolme teise Euroopa tootja poolt tarnitud siledaid torusid. Seega oluline osa Ühendkuningriigi sildate torude eelnevast kaubaturust, mille moodustavad Coruse vajadused, jagati hiljemalt alates 1993. aastast Valloureci, Dalmine ja Mannesmanni vahel. Kahe asjaomase rikkumise seotusest järeldub, et need ei olnud üksteisega üksnes ühilduvad, vaid ka üksteist täiendavad.
- 111 Seoses Mannesmanni Ühendkuningriigi turgu käsitlevate eriliste argumentidega ja eelkõige analüüsi, mida ta on teinud vaidlustatud otsuse punktis 68 sisalduva tabeli põhjal, tuleb märkida, et EÜ artikli 81 lõike 1 sõnastusest endast tuleneb, nii nagu seda on tõlgendatud väljakujunenud kohtupraktikas, et ettevõtjate vahelised lepingud on nende mõjule vaatamata keelatud, kui neil on konkurentsi piirav eesmärk (vt eelkõige 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-49/92 P: komisjon v. Anic Partecipazioni, EKL 1999, lk I-4125, punkt 123). Käesoleval juhul tugines komisjon põhiliselt asjaomase lepingu piiravale eesmärgile, mis loeti karistatavaks vaidlustatud otsuse artiklis 1, ja nimetas eelkõige otsuse põhjendustes 62–67 paljusid dokumentaalseid tõendeid, mis tema sõnul tõendavad nii asjaomase lepingu kui ka selle piirava eesmärgi olemasolu.
- 112 Isegi kui oletada, et Mannesmann saaks tõendada, et asjaomases tabelis sisalduvad arvandmed ei toeta piisavalt komisjoni kinnitusi Ühendkuningriigi turu tõhusa kaitse kohta, ei mõjuta see asjaolu vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise olemasolu.

- 113 Lisaks nähtub veel vaidlustatud otsuse põhjendusest 62, mis põhineb Verluca 17. septembri 1996. aasta avaldusel, et Ühendkuningriigi *offshore*-turud olid vaid „pooleldi kaitstud”. Mannesmann tugineb asjaolule, et Ühendkuningriigi turu kaitse tase oli vaidlustatud otsuse põhjenduses 68 sisalduva tabeli alusel väiksem kui muudel siseriiklikel turgudel, mida turgude jagamise leping puudutas, kuid see asjaolu ei nõrgenda mitte mingil moel komisjoni tehtud analüüsi.
- 114 Käesolev väide tuleb eespool esitatust lähtudes tagasi lükata.

Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise komisjonipoolse põhjendamise väidetav puudulikkus

— Poolte argumendid

- 115 Mannesmann väitis repliigis, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumisega seotud faktiliste ja õiguslike asjaolude kohta tehtud sedastused on ebapiisavalt põhjendatud. Esiteks on komisjon käsitlenud ühetaoliselt põhireeglite ühenduseväliseid ja ühendusesiseseid aspekte. Ta ei ole eristanud Jaapani tootjate ühenduse turule pääsemist ja ühenduse tootjate oma vastavale kodumaisele turule pääsemist puudutavaid sätteid. Komisjon on tuginenud samadele asjaoludele (vaidlustatud otsuse põhjendused 54, 63, 64, 66, 67, 129 jj), et tuvastada kahe asjaomase aspekti olemasolu. Asjaomased asjaolud puudutavad vaid põhireeglite ulatuvust väljapoole ehk Jaapani tootjate pääsemist ühenduse turule. Seevastu ei võimalda need järeldada kodumaiste turgude austamist sätestavate lepingute olemasolu ühenduse sees.

- 116 Teiseks heidab Mannesmann komisjonile repliigis ette ka seda, et ta ei tõendanud, et ühenduse turule pääsu käsitlev leping täitis EÜ artikli 81 lõikes 1 nimetatud tingimusi, mis puudutavad liikmesriikide vahelise kaubanduse mõjutamist ja märgatavate konkurentsipiirangute olemasolu ühisturul.
- 117 Kõigepealt ei ole komisjon asjaomast turgu määratlenud täpselt, mistõttu ta ei saanud hinnata, kas need kaks tingimust olid täidetud.
- 118 Seejärel väidab Mannesmann, et Jaapani äriühingutega sõlmitud lepingutel, sellistena nagu on kirjeldanud neid komisjon, ei saa olla tuntavat mõju konkurentsile ühisturul või liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Mannesmann vaidlustab eelkõige vaidlustatud otsuse lisades 1–4 komisjoni esitatud andmed. Ta kinnitab, et maailmaturul konkureerisid õmbluseta terastorude tootjad tõhusalt kolmandate riikide tootjatega, mida komisjon on muu hulgas tunnistanud oma 3. juuni 1997. aasta otsuses, mis tunnistab koondumise ühisturuga kokkusobivaks (juhtum nr IV/M.906 — Mannesmann/Vallourec) vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 4064/89 (EÜT C 238, lk 15). Komisjon on vaidlustatud otsuse põhjenduses 103 veel tunnistanud, et ta ei suuda tõendada piiravat mõju ühenduse turul hindadele või pakkumisele.
- 119 Lõpuks, kui arvestada asjaomase turu omadusi, ei saanud Mannesmanni sõnul vaidlustatud otsuses nimetatud äriühingud piirata konkurentsi EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses.
- 120 Komisjoni sõnul on Mannesmanni argumendid, mis põhinevad asjaomase turu määratlusel ja EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamistingimustel, mis puudutavad märgatavaid konkurentsipiiranguid ja liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamise

olemasolu, uued väited. Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel on kõik need väited vastuvõetamatud.

- 121 Teise võimalusena leiab komisjon, et asjaomased väited on põhjendamata. Asjaomase turu määratlus on kooskõlas eespool viidatud Mannesmann/Valloureci otsuses toodud määratlusega, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 29 ja sellele järgnevatest põhjendustest.
- 122 Komisjoni sõnul nähtub vaidlustatud otsusest selgelt, et kartellikokkulepe puudutas ka kõigi nelja ühenduse äriühingu kodumaiste turgude kaitsmist (vaidlustatud otsuse põhjendused 62, 54, 66, 64 ja 69). Seega võis asjaomane leping oma eesmärgi tõttu mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamistingimused on seega täidetud, nagu on tuvastatud vaidlustatud otsuses põhjenduses 102.
- 123 Seoses eespool nimetatud lepingu mõjuga liikmesriikidevahelisele kaubandusele peab komisjon seda ilmselgeks, sest iga Euroopa tootja on oma kodumaisel turul turgu valitsevas seisundis (vt vaidlustatud otsuse põhjenduses 68 sisalduv tabel). Igal juhul, kui arvestada lepingu eesmärki nii, nagu see on tuvastatud eelmises punktis, ei ole lepingu mõju analüüs vajalik (vt 15. juuli 1970. aasta otsus kohtuasjas 41/69: *Chemiefarma v. komisjon*, EKL 1970, lk 661, punkt 128, ja 30. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 123/83: *BNIC*, EKL 1985, lk 391, punkt 22).
- 124 Komisjon tuletab meelde seoses käesoleval juhul lepingu mõju märgatava olemusega ühendusesisesele kaubandusele, et asjaomaste ühenduse tootjate müük Saksamaa, Ühendkuningriigi ja Itaalia turgudel moodustab ühenduses umbes 15% OCTG-torude ja magistraaltorude kogutarbimisest (vaidlustatud otsuse põhjendus 106).

Ühenduse tootjatele kuuluvate turuosade tõttu on ilmselge, et leping Saksamaa, Ühendkuningriigi, Prantsusmaa ja Itaalia turgude austamisest mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust märgatavalt. Asjaolu, et maailmaturuga võrreldes mõjutab asjaomane leping vaid protsentuaalselt väikest osa asjaomastest toodetest, ei ole sellega seoses asjakohane.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 125 Kõigepealt tuleb sedastada, et hageja poolt eespool esitatud etteheited on tegelikult vastuvõetamatud kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel selles osas, kus need on seotud küsimusega, kas vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumisel on olnud märgatav mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele.
- 126 Mannesmann heidab viimati nimetatud argumentidega, mille ta esitas esimest korda repliigis, komisjonile ette, et see on teinud õigusliku vea või kaalutusvea seoses EÜ artikli 81 lõike 1 ühe kohaldamistingimusega, kuid mitte põhjendamiskohustuse täitmata jätmisega, vaatamata selle kohta antud kinnitustele oma repliigi punktis 26. Kuna põhiküsimust puudutavad väited ei kuulu avalikku õiguskorda erinevalt väidetest ebapiisava põhjendamise kohta, ei tule ühenduse kohtul neile omaalgatuslikult tähelepanu juhtida (vt analoogia alusel 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *v.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 67).
- 127 Lõpuks tuleb märkida, et Esimese Astme Kohus on põhjendamatuena tagasi lükanud argumendid, mis on võrreldavad Mannesmanni poolt sellega seoses esitatud argumentidega asjades, mis on liidetud käesoleva kohtuasjaga suulise menetluse eesmärgil (tänapäevaga otsus kohtuasjas T-50/00: Dalmine *v.* komisjon, EKL 2004, lk II-2395, eelkõige punktid 156 ja 157, ja eespool punktis 102 viidatud tänapäevaga kohtuotsus JFE Engineering jt *v.* komisjon, eelkõige punktid 337 ja 367–395).

- 128 Selles osas, mis puudutab argumenti, mille kohaselt ei olnud olemas märgatavaid konkurentsipiiranguid ja mis puudutab ka põhiküsimust, kuid mitte põhjendamist, tuleb järeldada, et see on vastuvõetav osas, kus see kinnitab juba hakis esitatud argumente, mille kohaselt komisjon ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud lepingu eesmärk või mõjud piiravad konkurentsi EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses.
- 129 Põhiküsimuse osas tuleb kõigepealt meelde tuletada, et käesoleval juhul tugineb komisjon peamiselt vaidlustatud otsuse artiklis 1 karistatavaks loetud lepingu konkurentsi piiravale eesmärgile (vt eespool punkt 111).
- 130 Sellega seoses ei saa ettevõtjad, kes sõlmivad lepinguid, mille eesmärk on konkurentsi piiramine, põhimõtteliselt vältida EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamist väitega, et nende sõlmitud lepingul ei pidanud olema konkurentsile märgatavat mõju.
- 131 Kuna vaidlustatud otsuse artiklis 1 karistatavaks loetud lepingu eesmärk oli turgude jagamine Euroopa-Jaapani klubi liikmete vahel, on selle olemasolul mõtet vaid siis, kui selle eesmärk oli piirata konkurentsi märgatavalt ehk viisil, mis on asjaomastele äriühingutele kaubanduslikult kasulik. Komisjon on õiguslikult piisavalt tõendanud, et asjaomane leping oli tegelikult olemas.
- 132 Sellest järeldub, et Mannesmanni argument, mille kohaselt komisjon ei ole asjaomast turgu piiritlenud täpselt, ei ole asjakohane. Komisjonil on EÜ artikli 81 alusel kohustus piiritleda vastu võetud otsuses turgu vaid siis, kui ilma säärase piiritletusega ei ole võimalik otsustada, kas asjaomane leping võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja kas selle eesmärk on takistada, piirata või moonutada konkurentsi ühisturul (vt selle kohta 15. septembri 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-374/94, T-375/94, T-384/94 ja T-388/94: European Night

Services jt v. komisjon, EKL 1998, lk II-3141, punktid 93–95 ja 105). Põhimõtteliselt, kui lepingu enese eesmärk on konkurentsi piiramine „turgude jagamisega”, ei ole vaja asjaomaseid geograafilisi turge määratleda täpselt, kui tegelik või potentsiaalne konkurents asjaomasel territooriumil on ilmtingimata piiratud, moodustagu need territooriumid „turud” selle sõna otseses tähenduses või mitte.

133 Isegi kui oletada, et Mannesmann saaks tuvastada, et komisjon on käesoleval juhul määratlenud vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumist puudutavad turud ebapiisavalt või ekslikult, ei mõjuta see asjaolu rikkumise olemasolu.

134 Eelnevast järeldub, et eespool esitatud etteheited tuleb tagasi lükata sisuliselt selles osas, kus need on seotud küsimusega, kas vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise eesmärk või mõju oli konkurentsi märgatav piiramine.

Vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise olemasolu

Poolte argumendid

135 Mannesmann leiab, et komisjon on teinud ilmselge kaalutusvea, kui ta järeldas, et Coruse tarnelepingud, mille Corus, Vallourec, Dalmine ja Mannesmann sõlmisid, koostati ühise kaubandusliku strateegia rakendamiseks ja et need moodustavad EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise.

136 Esiteks väidab Mannesmann, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud rikkumise sedastamise toetuseks esitatud tõendid puudutavad üksnes Valloureci ja Corust (vaidlustatud otsuse põhjendused 78, 91, 110, 146 ja 152). Komisjon ei ole tõendanud, et Mannesmann osales Euroopa-Jaapani klubi raames kokku lepitud põhireeglite rakendamises. Kuna komisjoni poolt Mannesmanni vastu esitatud argumendid on seotud üksnes Coruse poolt kolmandate isikutega sõlmitud lepingutega, leiab Mannesmann, et ta ei suuda ennast kaitsta tõhusalt. Seetõttu palub ta Esimese Astme Kohtul võtta järgmised menetlust korraldavad meetmed:

— kohustada komisjoni esitama Esimese Astme Kohtule dokumendid, millele Corus tugineb asjas T-48/00 ja mis käsitlevad vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud rikkumise moodustavaid faktilisi asjaolusid;

— anda talle õigus nende dokumentidega tutvumiseks ulatuses, kus need ei ole salajased, ja esitada nende kohta seisukoht täpsustava avaldusega.

137 Komisjon lükkab Mannesmanni argumendid tagasi ja kinnitab, et viimati nimetatu osalemine artiklis 2 sedastatud rikkumises on vaidlustatud otsuse põhjendustes 146–155 tõendatud õiguslikult piisavalt.

138 Teiseks vaidlustab Mannesmann komisjoni kinnituse, et Coruse sõlmitud õmbluseta torude tarnelepingud kuuluvad kartellikokkuleppesse. Kõigepealt, kui olukord oleks säärane, ei oleks Corus oodanud veel kahte aastat, et sõlmida leping Mannesmanniga. Tegelikult on iga tarneleping sõlmitud individuaalselt. Asjaomaste lepingute sarnasus on seletatav sellega, et Corus, kes oli iga lepingu pool, soovis neid ühtlustada.

139 Asjaomaste lepingute sõlmimine on selgitatav objektiivsete ja seaduslike põhjustega. Coruse otsus lõpetada teatavat liiki terastorude tootmine ja säilitada oma võime keermestada õmbluseta torusid on täielikult põhjendatud. Corus sõlmis tarnelepingu Valloureciga, sest ta valdas VAM-keermestamistehnikat, mis oli vältimatu Ühendkuningriigi OCTG-eritorude turule pääsemiseks. Mannesmann tuletab meelde, et tema ja Valloureci vahelised õigusvaidlused VAM-eriliidete tööstusomandi õiguste üle lõppesid viimati nimetatu kasuks tehtud otsustega, mis võimaldasid tal võita turuosa Mannesmanni arvel. Mannesmann valis Ühendkuningriigi *offshore*-turult lahkumise asemel pigem keskendumise siledate torude müügile, mida tema kliendid võivad keermestada. Lisaks ei suutnud Vallourec rahuldada Coruse nõudlust tervikuna. Seetõttu tarnis Mannesmann Corusele õmbluseta torusid.

140 Lõpuks tuletab Mannesmann meelde, et asjaomased tarnelepingud puudutasid vaid torusid, mille läbimõõt oli suurem kui viis ja pool tolli. Ainsad ühenduses asutatud äriühingud, mis suudavad toota säärase läbimõõduga torusid, on Vallourec, Dalmine ja Mannesmann. Pöördudes kolme asjaomase äriühingu poole ja mitmekesisdades niiviisi oma tarneallikaid, valmistus Corus kindlustama end hinnatõusu riskide vastu. Komisjon ei saa ette heita asjaomasele äriühingule seda, et ta püüdis maksimeerida oma lõpptoodete müügikasumit.

141 Komisjon ei nõustu säärase tõlgendusega. Ta kinnitab, et asjaomaste tarnelepingute tõeline eesmärk oli rakendada Euroopa-Jaapani klubis koostatud põhireegleid, mille eesmärk oli kodumaiste turgude austamine (vaidlustatud otsuse põhjendus 146).

142 Asjaomased 1993. aastal pikendatud lepingud kuuluvad seega EÜ artikli 81 lõikega 1 vastuolus olevasse kartellikokkuleppesse. Lepingud näevad ette Corusele suunatud tarnete jagamise Valloureci, Dalmine ja Mannesmanni vahel nii, et osad jagunesid vastavalt 40%, 30% ja 30%. Kuigi Corus sõlmis asjaomased lepingud eri kuupäevadel,

moodustavad nad ühe EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise. Vaatamata VAM-tehnika oskuse tähtsusele leiab komisjon endiselt, et Mannesmanni osalemine õmbluseta terastorude kartellis on tuvastatud õiguslikult piisavalt.

¹⁴³ Pealegi puudus Corusel ka seaduslik huvi, mis oleks tinginud asjaomaste lepingute sõlmimise. Kuna õmbluseta terastorude pakkumine ületas nõudlust, ei olnud Corusel vaja karta tarneraskusi või kõrgeid hindu. Seoses argumentidega, et Corust ei saa süüdistada selles, et ta tahtis maksimeerida oma lõpptoodete müügikasumit, kordab komisjon, et asjaomase äriühingu strateegia kuulub ebaseaduslikku kartelli.

¹⁴⁴ Kolmandaks väidab Mannesmann, et Coruse tarnelepingud ei ole EÜ artikli 81 lõikega 1 vastuolus. Sellega seoses märgib ta, et Corusele tehtud tarned olid suures osas allpool künniseid, millest alates komisjon tavaliselt vertikaalsete lepingute puhul sekkuks. Ta märgib näiteks, et komisjoni 22. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 2790/1999 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalkokkuleppe ja kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes (EÜT L 336, lk 21) näeb ette, et „konkurentsikeelukohustuseks” tuleb pidada vaid olukordi, kus ostja on kohustatud ostma üle 80% aastaostudest samalt tarnijalt. Kui asjaomast künnist ei saavutata, on lepingud seaduslikud.

¹⁴⁵ Mannesmanni arvates ei piira Coruse kasutatud hankeviis konkurentsi. Kuna ainuõigus puudub, ei moonuta konkurentsi Coruse otsus anda kolmest tarnijast igale ühele kvoot, mis määratleb suhte tema aastasest ostumahust. Õmbluseta terastorude pakkumine ületas nõudlust ja Coruse vajadused olid ette näha. Seetõttu oli Coruse poolt mõistlik anda tarnijatele ostukvoodid selle asemel, et leppida tarnelepingutes kokku eeldatavad kaubakogused.

146 Mannesmann lisab, et asjaomaste toodete hinnad oli läbi räägitud individuaalselt, mille järel kohaldati nende suhtes turuarengul põhinevat kontrollvalemit. Säärased indekseerimistingimused on tavaliselt pikaajsetes lepingutes ja neid õigustab terastorude sektorile omane hinnakõikumine. Asjaomased lepingud ei näe ette konfidentsiaalse teabe vahetamist. Corus edastas Mannesmannile vaid kontrollvalemist tulenevad kohandused. Komisjoni otsustuste tegemise praktikast nähtub veel, et ta ei ole kunagi tunnistanud sääraseid tingimusi EÜ artikli 81 lõike 1 vastasteks.

147 Mannesmann väidab seoses asjaomaste lepingute muude sätetega, et komisjon on omistanud erilise tähtsuse karistussätetele, kuigi need ei ole ühenduse konkurentsiõiguse suhtes asjakohased. Toodete tarnimata jätmise eest määratud leppetrahvi leebus on seletatav asjaomaste toodete ülepakkumisega, mis võimaldas Corusel saada tarneid kergelt.

148 Lõpuks väidab Mannesmann oma repliigis, et EÜ artikli 81 lõikes 1 loetletud kaks tingimust, mis puudutavad vastavalt liikmesriikide vahelise kaubanduse mõju märgatavat olemust ja konkurentsi piiramist, ei ole käesoleval juhul täidetud. Vaidlustatud otsuse põhjendustest nähtub (põhjendus 147), et selle artiklis 2 ette nähtud otsuste eesmärk oli piirata Jaapani tootjate pääsu Ühendkuningriigi turule. Säärane kartellikokkulepe mõjutab ühenduse ja Jaapani vahelist kaubandust, kuid sellel puudub tagajärg liikmesriikide vahelise kaubanduse või konkurentsi suhtes ühisturul.

149 Vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud lepingute mõjud on igal juhul tühised võrreldes Jaapani ja ühenduse vahelise kaubanduse tähtsusega. Sellega seoses heidab Mannesmann komisjonile ette, et ta ei ole asjaomast turgu piisavalt analüüsinud. Ta rõhutab, et Ühendkuningriigi turg moodustab umbes 2,5% OCTG-torude, sealhulgas õmbluseta torude maailma tarbimisest. Viimati nimetatud moodustavad

vaid 16% kogu OCTG-torude turust (vaidlustatud otsuse lisa 2). Väidetav kartellikokkulepe asub selgelt allpool künnist, mis on sätestatud komisjoni teatise 97/C 372/04 vähetähtsate kokkulepete kohta, mis ei piira märgatavalt konkurentsi [EÜ] asutamislepingu artikli [81] lõike 1 kohaselt (EÜT 1997, C 372, lk 13; edaspidi „1997. aasta teatis“), punktis 9.

150 Komisjon ei nõustu väidetega, mida ta ei pea usutavaks. Ta tuletab meelde, et tarnelepingutes reserveeritakse Vallourecile, Dalminele ja Mannesmannile kindel osa Corusele suunatud õmbluseta terastorude tarnetest sõltumata viimati nimetatu poolt tegelikult tarbitud kogustest. Asjaomastel äriühingutel puudus huvi konkureerida säärase õmbluseta terastorude hinnas, mille keermestamine toimub Ühendkuningriigis.

151 Pärast märkust, et määrust nr 2790/1999 ei kohaldata käesoleval juhul, täpsustab komisjon, et ta hindas tarnelepingutes kehtestatud leppetrahve üksnes selleks, et kontrollida, kas tarnetähtaegade pikkus võis objektiivselt õigustada Coruse otsust saada tarneid vaid ühenduse ettevõtjatelt. Ta järeldas, et tarntähtaegade tingimus oli lisatud pelgalt Jaapani tootjate kõrvaldamiseks.

152 Lõpuks leiab komisjon, et Mannesmanni väited, mille kohaselt puuduvad märgatavad konkurentsipiirangud ja liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine, on vastuvõetamatud, sest need on esitatud hilinemisega. Samuti viitas Mannesmann alles repliigi staadiumis sellele, et vaidlustatud otsuse artikkel 2 on 1997. aasta teatise suhtes ebaseaduslik. Tegemist on kahe uue väitega, mis on Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel vastuvõetamatud.

- 153 Teise võimalusena väidab komisjon, et asjaomased väited ei ole põhjendatud.
- 154 Seoses argumentidega, mille kohaselt tuleks kohaldada 1997. aasta teatist, märgib komisjon, et kuna trahvide määramise ajavahemik jääb 1990. aasta ja 1995. aasta vahelisse aega, oleks tulnud pigem nõuda komisjoni 3. septembri 1986. aasta teatise vähetähtsate kokkulepete kohta, mis ei piira märgatavalt konkurentsi [EÜ] asutamislepingu artikli [81] lõike 1 kohaselt (EÜT 1986, C 231, lk 2), kohaldamist. Viimati nimetatud teatise kohaselt ei puudutanud 5% *de-minimis*-künnis maailmaturgu, vaid asjakohast geograafilist turgu ühenduse territooriumil. Käesoleval juhul on tarnelepingutega hõlmatud 78–84% Ühendkuningriigi turu tarbimisest ja 13–24% ühenduse turu tarbimisest. Lisaks ületavad asjaomaste äriühingute käibed suures osas asjaomases teatises nimetatud 200 miljoni euro suuruse künnise. Veel lisab komisjon, et 1997. aasta teatises, mille kohaldamist Mannesmann nõuab, sisalduvaid künniseid ei ole käesoleval juhul ilmselgelt järgitud.
- 155 Lõpuks järeldab komisjon, et vaidlustatud otsuse artikli 2 võimalik tühistamine ei mõjuta Mannesmannile määratud trahvi suurust, sest asjaomases sättes nimetatud rikkumine ei ole kaasa toonud iseseisvat karistust.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 156 Kõigepealt tuleb märkida, et Mannesmanni nõue, et komisjoni kohustataks esitama käesolevas kohtuasjas Coruse poolt kohtuasjas T-48/00 esitatud dokumente, on minetanud oma eesmärgi, sest seitse asjaomast kohtuasja, mis käsitlevad vaidlustatud otsuse seaduslikkust, kaasa arvatud käesolev kohtuasi ning kohtuasi

T-48/00, on liidetud suuliseks menetlemiseks, mistõttu kõigil hagejatel on olnud võimalus tutvuda Esimese Astme Kohtu kantseleis teistes asjades esitatud avaldustega ja lisadega, välja arvatud teatavate konfidentsiaalsete dokumentidega. Mannesmannil oli seega juurdepääs kõigile asjaomastele dokumentidele ja ta võis soovi korral kommenteerida asjaomaste dokumentide sisu kohtuistungil. Seetõttu ei ole vaja rahuldada tema täiendavat taotlust esitada selleks uus avaldus.

- 157 Komisjon kirjeldab kolme tarnelepingu eesmärki ja mõju vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 järgmiselt:

„Lepingute esemeks olid siledate torude tarned Põhjamere OCTG-turu liidrile, ja nende eesmärk oli hoida kodumaist tootjat Ühendkuningriigi turul, et saaks tagada Euroopa-Jaapani klubis kokkulepitud „fundamentals“-reeglite järgimist. Lepingute peamine eesmärk ja mõju oli nende konkurendi [Coruse] (1994. aastast Vallourec) kõikide vajaduste jagamine [Mannesmanni], Valloureci ja Dalmine vahel. Lepingute alusel muudeti siledate torude ostuhind sõltuvaks [Coruse] poolt müüdavate keermestatud torude hinnast. Need sisaldasid ka [Corusele] kehtestatud tarnepiirangut (alates 1994. aasta veebruarist Vallourecile) ning neis kohustati [Corust] konkurente teavitama rakendatavatest hindadest ja müüdavatest kogustest. Lisaks kohustusid [Mannesmann], Vallourec (1994. aasta veebruarini) ja Dalmine tarnima konkurendile ([Corusele], Vallourecile alates 1994. aasta märtsist) eelnevalt teadmata koguseid”.

- 158 Esimese Astme Kohtule esitatud tarnelepingute, eelkõige Mannesmanni poolt Corusega 9. augustil 1993. aastal sõlmitud lepingu sõnastus kinnitab põhiliselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 ning selle põhjendustes 78–82 ja 153 esitatud faktilisi andmeid. Tervikuna võetult jagavad asjaomased lepingud vähemalt alates 9. augustist 1993 Coruse siledate torude vajaduse kolme teise Euroopa tootja vahel (40% Vallourecile, 30% Dalminele ja 30% Mannesmannile). Lisaks näeb iga leping ette Coruse poolt siledate torude eest makstava hinna kinnitamise matemaatilise valemi alusel, milles võetakse arvesse Coruse poolt keermestatud torude eest saadud hinda.

- 159 Asjaomastest sedastustest järeldub, et tarnelepingute eesmärk ja/või vähemalt nende mõju oli asendada konkurentsi riskid nii, et lepiti kokku Ühendkuningriigi turul keermestatud torude müügist saadavate kasumite jagamises, mis puudutab nelja Euroopa tootjat (analoogia alusel vt kooskõlastatud tegevuse kohta eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 3150).
- 160 Corus sidus kolm ühenduse konkurenti iga tarnelepinguga nõnda, et kadus nii nendepoolne mis tahes tõhus konkurents kodumaisel turul kui ka väljavaade säärase konkurentsi tekkeks; selle hind oli aga tarnete saamise vabaduse ohverdamine. Kolme asjaomase konkurenti siledate torude müük vähenes, kui Coruse keermestatud torude müük vähenes. Kasumimarginaal siledate torude müügist, mida kolm tarnijat kohustusid tegema, vähenes samuti, kui Coruse keermestatud torude eest saadav hind vähenes, ja võis muutuda isegi kahjumiks. Seetõttu on praktiliselt mõeldamatu, et kolm asjaomast tootjat üritasid Ühendkuningriigi keermestatud torude turul Corusega tõhusalt konkureerida, eriti hindade osas (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 153).
- 161 Nõustudes sääraseid lepinguid sõlmima, tagas vastupidi igäiks Coruse kolmest konkurendist endale kaudse osaluse viimase kodumaisel turul ja osa sealt saadavast kasumist. Asjaomaste soodustuste saamiseks loobusid nad tegelikult võimalusest müüa keermestatud torusid Ühendkuningriigi turul ning vähemalt alates kolme lepingu allakirjutamisest ehk alates 9. augustist 1993, kui nad andsid järelejäänud 30% Mannesmannile, loobusid nad võimalusest tarnida Corusele suuremat kogust tema poolt osetavaid siledaid torusid võrreldes sellega, mis anti igähele eelnevalt.
- 162 Lisaks nõustusid Coruse konkurendid koormava ja järelikult kaubanduslikult ebanormaalse kohustusega tarnida talle säärases koguses torusid, mis oli eelnevalt

määratletud üksnes viitega Coruse teostatud keermestatud torude müügile. Asjaomane kohustus tugevdas tootjate ja Coruse ebaseaduslikku sõltuvust üksteisest, sest tootjad olid lepinguga seotud tarnijatena sõltuvad Coruse kaubanduspoliitikast.

163 Tuleb sedastada, et kui tarnelepinguid poleks olnud olemas, oleks kolmel teisel Euroopa tootjal peale Coruse olnud normaalses olukorras, kus põhireegleid ei arvestata, tõeline või vähemalt potentsiaalne kaubanduslik huvi konkureerida Corusega Ühendkuningriigi keermestatud torude turul tõhusalt ning konkureerida omavahel siledate torude tarnimisel Corusele.

164 Sellega seoses tuleb veel märkida, et iga tarneleping sõlmiti alguses viieks aastaks. Säärane suhteliselt pikk kestus kinnitab ja tugevdab asjaomaste lepingute konkurentsivastast laadi eelkõige seetõttu, et Mannesmann ja kaks teist Coruse tarnijat loobusid tegelikult otseselt võimalusest kasutada Ühendkuningriigi keermestatud torude turu võimalikku kasvu selles ajavahemikus.

165 Seoses Mannesmanni erilise argumendiga, mille kohaselt lepingutes sisalduv hinnavalem on pelgalt indekseerimistingimus, tuleb märkida, et komisjon on määratlenud asjaomast tingimust kui konkurentsivastast, sest selles kinnitatakse Coruse poolt igale tarnijale siledate torude eest makstav hind selle hinna alusel, mida Corus saab keermestatud torude eest, ja hinda arvestatakse sääraselt kõigi kolme tarnija puhul. Tuleb sedastada, et isegi kui oletada, et Corus ja neist tarnijatest igaüks oleks individuaalselt läbi rääkinud siledate torude tarne esialgsed hinnad, on kaubanduslik võimusuhe, mis on olemas Coruse ja kõigi asjaomaste äriühingute vahel ning mida asjaomased hinnad tegelikult kajastavad, seiskunud, ning on kõrvaldatud mis tahes võimalus, et Coruse ostetavate siledate torude hinnad konkureerivad. Coruse müüdavate keermestatud torude hinnalik indeksina ei ole neutraalne ja seetõttu on asjaomast hinnavalemit väga raske pidada tavaliseks

indekseerimistingimuseks. Nagu eespool punktis 160 on märgitud, oli säärase valiku tagajärg kolme asjaomase tootja, kes ka ise tootsid keermestatud torusid, kaubandusliku huvi kadumine konkureerida Corusega Ühendkuningriigi turul hindade osas.

166 Nagu komisjon veel märgib, sisaldas siledate torude hinna kindlaksmääramise valem, mis on ette nähtud igas tarnelepingus, kaubandusliku teabe ebaseaduslikku vahetust (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 153; vt ka selle põhjendus 111), mis peab jääma konfidentsiaalseks, et mitte ohustada konkureerivate ettevõtjate kaubanduspoliitika iseseisvust (vt selle kohta 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-141/94: Thyssen Stahl v. komisjon, EKL 1999, lk II-347, punkt 403, ja 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-151/94: British Steel v. komisjon, EKL 1999, lk II-629, punkt 383 jj).

167 Mannesmanni argument, et talle ei avaldatud konfidentsiaalset teavet Coruse poolt müüdud torude koguse ja tema klientide poolt makstud hindade kohta, ei vabasta teda käesoleva juhtumi asjaoludes süüst.

168 Seoses Coruse poolt müüdavate keermestatud torude kogustega tuleb sedastada, et tema tarnijad, sealhulgas Mannesmann, said need hõlpsalt välja arvutada, sest neist igauks tarnis põhimõtteliselt kindla protsendi Coruse vajadustest.

169 Seevastu vastab tõele, nagu Mannesmann märgib, et Corus ei avaldanud oma lepingupartneritele hindu, mida ta sai keermestatud torude eest. Järelilikult on vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 sisalduv kinnitus, et tarnelepingutes „kohustati [Corust] oma konkurente teavitama rakendatavatest müügihindadest”, lepinguliste kohustuste ulatuse osas liialdatud. Siiski on komisjon vaidlustatud otsuse

põhjenduses 153 ja Esimese Astme Kohtus märkinud õigesti, et asjaomased hinnad olid matemaatilises suhtes siledate torude eest makstava hinnaga, mistõttu kolm asjaomast tootjat said täpset teavet Coruse poolt müüdavate keerrestatud torude hinna muutumise suunast, ajast ja ulatusest.

170 Tuleb sedastada, et teabe avaldamine konkurentidele mitte üksnes rikub EÜ artikli 81 lõiget 1, vaid lisaks on asjaomase rikkumise laad põhiliselt sama, olgu asjaomase teavitamise eesmärgiks keerrestatud torude hinnad ise või üksnes teave hinna muutumise kohta. Seetõttu tuleb järeldada, et eelmises punktis märgitud eksimusel ei ole tähtsust vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise laiemas kontekstis ja et järelikult ei mõjuta see rikkumise olemasolu sedastamist.

171 Kõigepealt tuleb märkida seoses Mannesmanni argumendiga, mis põhineb määrusel nr 2790/1999, et asjaomast määrust ei saa kohaldada otseselt käesoleval juhul, sest vaidlustatud otsus võeti vastu 8. detsembril 1999 ja selle artiklis 2 viidatakse Mannesmanni puhul ajavahemikule 1993–1997 ehk ajavahemikule, mis eelnes määruse nr 2790/1999 asjakohaste sätete jõustumisele 1. juunil 2000.

172 Peale selle, kui asjaomane määrus võiks käesoleval juhul olla siiski asjakohane abistaval eesmärgil, sest see moodustab komisjoni poolt 1999. aasta detsembris võetud seisukoha vertikaalsete lepingute vähesest kahjulikkusest konkurentsile, tuleb märkida, et asjaomane määrus käsitleb EÜ artikli 81 lõike 3 kohaldamist. Määruse nr 17 artiklist 4 tuleneb, et ettevõtjate vaheliste lepingute suhtes saab anda individuaalse erandi asjaomase sätte alusel vaid siis, kui sellest on komisjoni sel eesmärgil teavitatud, mida käesoleval juhul ei ole tehtud.

173 Sellest järeldub, et asjaomaste lepingute seaduslikkust saab hinnata vaid EÜ artikli 81 lõike 1 suhtes. Seega ei ole käesoleval juhul asjakohane asjaolu — oletades, et see on tuvastatud —, mille kohaselt asjaomased lepingud vastavad erandi andmist käsitleva EÜ artikli 81 lõike 3 sisulistele tingimustele komisjoni konkurentsipoliitika valguses, mis nähtub tema määrusest nr 2790/1999. Seevastu kinnitab asjaomase määruse vastuvõtmine 1999. aasta detsembris, et komisjoni arvates rikuvas säärased lepingud põhimõtteliselt EÜ artikli 81 lõiget 1, sest need eeldavad EÜ artikli 81 lõike 3 kohaldamist. Järelikult tuleb Mannesmanni argument, mis põhineb määruusel nr 2790/1999, tagasi lükata.

174 Lisaks tuleb sedastada, et kuna vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise moodustavad tarnelepingutes enestes sisalduvad konkurentsipiirangud, on eespool esitatud järeldused selle olemasolu tuvastamiseks piisavad.

175 Sõltumata sellest, milline oli nelja asjaomase Euroopa tootja kooskõlastatud tegevuse tegelik tase, tuleb sedastada, et igaüks neist sõlmis ühe tarnelepingutest, mis piiravad konkurentsi ja moodustavad vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise. Isegi kui vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 1 märgitakse, et tarnelepingud sõlmiti „seoses artiklis 1 nimetatud rikkumisega”, nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduse 111 sõnastusest selgelt, et asjaomaste lepingute sõlmimine on ise artiklis 2 sedastatud rikkumine.

176 Seega, isegi kui oletada, et Mannesmannil õnnestuks tõendada, et tema tarnelepingu sõlmimine Corusega oli objektiivselt kooskõlas tema kaubandusliku huviga, ei nõrgenda see asjaolu komisjoni väidet, et asjaomane leping oli ebaseaduslik. Konkurentsivastane tegevus on väga tihti ettevõtjate erahuvides, vähemalt lühikest aega.

- 177 Asjaomaste sedastuste valguses ei ole vaja lahendada poolte vahelist erimeelsust, mis puudutab kauba tarnimata jätmise eest lepingus ette nähtud karistuse tähendust ehk seda, et asjaomase tarnija osa üksnes vähendatakse vastavalt, sest Mannesmanni selle kohta esitatud argumendi eesmärk on tõendada, et Coruse seisukohast oli äriiselt loogiline sõlmida kolm sellise sisuga tarnilepingut. Samal põhjusel ei ole ka asjakohane argument, mille kohaselt ainsad ühenduses asutatud äriühingud, kes suutsid toota säärase suurusega torusid, olid Vallourec, Dalmine ja Mannesmann.
- 178 Samuti on Mannesmanni argumendid, mis puudutavad Valloureci kaubanduslikku suutlikkust keermestatud torude turul VAM-eriliidete patendi tõttu, põhiliselt seotud kaubanduslike huvidega, mis pani Mannesmanni sõlmima Corusega siledate torude tarnelepingu, ja ei ole seetõttu asjakohased. Säärase argumendid võivad paremal juhul teataval määral nõrgendada komisjoni kinnitusi seoses Mannesmanni poolt Ühendkuningriigi keermestatud torude turul tõhusa konkurentsi kõrvaldamisega, kuid need ei saa nõrgendada olulist sedastust, mille kohaselt tarnelepingute pooled asendasid Ühendkuningriigi siledate ja keermestatud torude turu konkurentsiriski koostööga ehk kaubandusliku kindlusega.
- 179 Kuna vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumine on õiguslikult piisavalt tuvastatud, ei ole ilmtingimata vaja enam kontrollida komisjoni järeldust nelja Euroopa tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse kohta (vt eespool punkt 171). Eriti ei ole sel eesmärgil vaja kontrollida argumente, mille Mannesmann esitas seoses tõendite kogumiga väljaspool tarnelepinguid, millele komisjon tugines, et tõendada asjaomase kooskõlastatud tegevuse olemasolu.
- 180 Kuna nelja ühenduse tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse ulatus seoses vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumisega on asjakohane teatavate teiste käesoleval juhul esitatud väidete uurimiseks, tuleb seda uurida.

- 181 Sellega seoses tuleb märkida, et tegevust, mis on osa tervikplaanist ja millega taotletakse ühist eesmärki, võidakse pidada seotuks ühe lepinguga (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 4027). Kui komisjon tõendab, et kartellikokkuleppes osalenud ettevõtja teadis või pidi ilmingimata teadma, et nii tehes osaleb ta ühes lepingus, võib tema osalemine asjaomases kartellikokkuleppes moodustada väljenduse tema liitumisest selle lepinguga (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punktid 4068 ja 4109).
- 182 Sellega seoses on eriti asjakohane VAM lepingu kaalutluste memorandum 23. märtsist 1990. Verluca esitab pealkirja all „II stsenaarium” võimaluse, „kui saaks veenda jaapanlasi jääma väljapoole [Ühendkuningriigi] turgu ja probleem lahendatakse Euroopa äriühingute vahel.” Ta jätkab: „sel juhul võiks jagada siledad torud tegelikult [Mannesmanni], [Valloureci] ja Dalmine vahel. Järgmises lõigus märgib ta, et „oleks arvatavasti huvi siduda [Valloureci] müük [Coruse] müüdavate VAM-liidete hinna ja mahuga.”
- 183 Kui arvestada, et viimati nimetatud ettepanek kajastab täpselt Valloureci ja Coruse kuusteist kuud hiljem sõlmitud lepingu peamisi tingimusi, ilmneb selgelt, et Vallourec kiitis tegelikult asjaomase strateegia heaks ja et nimetatud leping kirjutati alla selle täitmiseks.
- 184 Lisaks asjaolu, et seejärel allkirjastasid praktiliselt identse lepingu ühelt poolt Corus ja teiselt poolt igaüks ülejäänud Euroopa-Jaapani klubi Euroopa liikmetest, ehk Vallourec, Dalmine ja seejärel Mannesmann, mistõttu Coruse siledate torude vajadus jagati tõhusalt ülejäänud kolme Euroopa-Jaapani klubi liikme vahel alates 1993. aasta augustist — täpselt nagu Verluca oli plaaninud —, kinnitab, et kolm asjaomast lepingut sõlmiti sel eesmärgil, et järgida ettepanud ühist strateegiat asjaomase klubi kooskõlastatud tegevuse raames.

85 Seda järel dust toetavad tõendid, millele komisjon tugineb vaidlustatud otsuses ja eelkõige selle põhjenduses 91, mis on sõnastatud järgmiselt:

„[Corus] saatis 21. jaanuaril 1993. aastal Vallourecile (tõenäoliselt ka [Mannesmannile] ja Dalminele) ettepanekute projekti õmbluseta torude sektori ümberkorraldamise lepingust, mida arutati 29. jaanuaril 1993. aastal Heathrow's Mannesmanni, Valloureci, Dalmine ja [Coruse] vahelisel koosolekul (lk 4628 [komisjoni toimikust, dokumendi esimene lehekülj kannab pealkirja „Ettepanekute projekt õmbluseta torude ümberkorraldamise lepingule“]). Asjaomasel dokumendis on kirjutatud järgmist: „[Corus] on märkinud oma kavatsust lahkuda lõpuks õmbluseta torude sektorist. Ta üritab teha seda organiseeritult ja kontrollitult, et hoida ära torude tarnete katkemine oma klientidele ja aidata tootjaid, kes selle äritegevuse omandavad, et säilitada tellimusi [...] Viimase kuue kuu jooksul on toimunud arutelud [Coruse] ja teiste [Coruse] varade ostmisest huvitatud tootjate vahel ning [Corus] usub, et on olemas konsensus toimida asjaomasel dokumendis kirjeldatud viisil“. Üks ettepanekutest seisnes Vallourecile OCTG tootmistevõime üleandmisel, et säilitada jõus olevad [Coruse] ja Valloureci ning [Mannesmanni] ja Dalmine siledate torude tarnelepingud ning kaitsta samu proportsioone. Samal päeval [Mannesmanni] ja [Coruse] vahel peetud koosolekul [Mannesmann] „nõustus, et Vallourec võtab juhtiva positsiooni OCTG sektori tegevuse omandamise osas“ (lk 4626 [komisjoni toimik, Coruse Davise poolt Valloureci Patrier'le 22. jaanuaril 1993 saadetud faksi ainus lehekülj]). Dalmine dokumendis „Õmbluseta terastorude süsteem Euroopas ja turu areng“ („Seamless steel tube system in Europe and market evolution“) 1993. aasta maist-augustist, mis on taasesitatud komisjoni toimiku leheküljel 2051 (lk 2053 [komisjoni toimik]), tõdeti, et kõiki rahuldavat lahendust [Coruse] probleemile oleks võimalik leida vaid Euroopa tasandil; ka Dalmine nõustus, et [Coruse] tehased omandab Vallourec“.

86 Lisaks tuleb märkida, et memorandumis „Strateegilised kaalutlused“, mida tsiteeritakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 80, on Vallourec otseselt plaaninud võimalust, et Dalmine ja Mannesmann on temaga kooskõlastatud tegevuses, et

tarnida Corusele siledaid torusid. Lisaks tugineb komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 59 „Jaapani g-dokumendile” ja eriti selle neljandal leheküljel olevale kalendriale (komisjoni toimiku lehekülg 4912), et märkida, et Euroopa tootjad pidasid ettevalmistavaid koosolekuid enne Jaapani tootjatega kohtumist, et koordineerida oma seisukohti ja esitada Euroopa-Jaapani klubis ühiseid ettepanekuid.

187 On näha dokumentaalsetest tõenditest, millele tugineb komisjon vaidlustatud otsuses ja mida tuletati meelde eespool, et neli ühenduse tootjat kohtusid oma seisukoha kooskõlastamiseks Euroopa-Jaapani klubis enne klubi mandritevahelisi koosolekuid tegelikult vähemalt 1993. aastal. Samuti on tuvastatud, et Coruse Clydesdale'is asuva keermestamistehase sulgemine ja selle tegevuse jätkamine Valloureci poolt ning see, et Dalmine ja Mannesmann tarnisid asjaomasele äriühingule siledaid torusid, on olnud arutelude teemaks asjaomastel koosolekutel. Seega on mõeldamatu, et Mannesmann ei teadnud Valloureci väljatöötatud strateegia sisu ja seda, et tema tarneleping Corusega kuulus laiemasse konkurentsivastasesse lepingusse, mis mõjutas nii keermestatud standardtorude kui ka siledate torude turge.

188 Seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt kolmas ehk Coruse ja tema enda vaheline tarneleping sõlmiti palju hiljem kui kaks ülejäänut, mistõttu komisjon ei saanud sellest järeldada ühe rikkumise olemasolu, milles neli Euroopa tootjat olid kaasosalised, tuleb märkida, et Mannesmanni ja Coruse vahelise tarnelepingu puudumine enne 1993. aastat ei nõrgenda komisjoni väidet. Kuigi siledate torude tarnete jagamisstrateegiat rakendati täielikult alates ajast, kui Corusel oli kolm tarnijat, oli kahe ülejäänud lepingu allakirjutamine selle projekti osaline rakendamine, mis ennustas selle täielikku rakendamist.

189 Lisaks sellele, nagu komisjon märkis Esimese Astme Kohtus, ei ole viide 21. jaanuari 1993. aasta dokumendis pealkirjaga „Ettepanekute projekt õmbluseta torude ümberkorraldamise lepingule”, et Mannesmann juba tarnis siledaid torusid

Corusele, kaugeltki vastuolus sellega, nagu väidab Mannesmann, et Corus ja Mannesmann kirjutasid tarnelepingu alla 1993. aasta augustis, vaid see toetab komisjoni analüüsi. Kuigi komisjon on vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise olemasolu Mannesmanni puhul ettevaatlikult järeldanud alles alates 9. augustist 1993, sest tarnelepingute allakirjutamine Corusega sel kuupäeval on kindel tõend tema osalemisest rikkumises, nähtub eespool esitatud viitest, et tegelikult tarnis Mannesmann Corusele siledaid torusid alates 1993. aasta jaanuarist.

¹⁹⁰ Seega nähtub tõenditest, millele komisjon tugineb vaidlustatud otsuses, et Vallourec on koostanud Ühendkuningriigi turu kaitse strateegia ja sõlminud Corusega tarnelepingu, mis võimaldas muu hulgas strateegia rakendamist esimeses etapis. Seejärel liitusid asjaomaste äriühingutega Dalmine ja Mannesmann, mis tõendab, et kaks asjaomast äriühingut sõlmisid Corusega tarnelepingu.

¹⁹¹ Lõpuks seoses argumentidega, et puudus märgatav mõju liikmesriikidevahelise kaubanduse, tuleb järeldada, et need on komisjoni väitel Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel tegelikult vastuvõetamatud.

¹⁹² Mannesmann heidab esimest korda repliigis esitatud argumentidega komisjonile ette EÜ artikli 81 lõike 1 ühe kohaldamistingimuse osas tehtud õiguslikke vigu või kaalutusvigu. Kuna põhiküsimust puudutavad väited ei kuulu avalikku õiguskorda, ei tule ühenduse kohtul neile omaalgatuslikult tähelepanu juhtida.

¹⁹³ Lõpuks tuleb märkida, et Esimese Astme Kohus on põhjendamatuena tagasi lükanud Mannesmanni argumentidega võrreldavad argumendid asjades, mis on

liidetud käesoleva kohtuasjaga suulise menetluse eesmärgil (eespool punktis 127 viidatud kohtuotsus *Dalmine v. komisjon*, eelkõige punktid 156 ja 157, ja eespool punktis 102 viidatud kohtuotsus *JFE Engineering jt v. komisjon*, eelkõige punktid 367–374 ja 386–395).

❦

194 Seoses argumendiga, et Mannesmanni ja Coruse vahelise lepingu konkurentsivastane mõju oli vähese tähtsusega, tuleb järeldada, et argument on vastuvõetav osas, kus see vastab juba hakis esitatud argumentidele, mille kohaselt komisjon ei ole tõendanud õiguslikult piisavalt, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud lepingu eesmärk oli konkurentsi piiramine või et selle mõju oli konkurentsi piiramine EÜ artikli 81 tähenduses.

195 Põhiküsimuse osas tuleb kõigepealt meelde tuletada, et komisjon ei ole käesoleval juhul tuginenud pelgalt vaidlustatud otsuse artiklis 2 karistatavaks loetud lepingu mõjudele, vaid ka piiravale eesmärgile (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 111 ja punkt 157 ning sellele järgnevad punktid).

196 Sellega seoses ei saa ettevõtjad, kes sõlmivad lepinguid, mille eesmärk on konkurentsi piiramine, põhimõtteliselt vältida EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamist väitega, et nende sõlmitud lepingul ei pidanud olema konkurentsile märgatavat mõju (vt ka eespool punkt 130).

197 Vaidlustatud otsuse artiklis 2 karistatavaks loetud lepingud on sõlmitud, nagu sedastati eespool punktis 179 ja sellele järgnevatel punktides, eelkõige Ühendkuningriigi „turuliidriks” („leader”, vt vaidlustatud otsuse põhjendus 111) olevale Corusele suunatud siledate torude tarnete jagamiseks Ühendkuningriigi turul tema Euroopa konkurentide vahel, kes olid ka Euroopa-Jaapani klubi liikmed. Lisaks nägid

asjaomased lepingud ette Coruse poolt kaubandusliku teabe ebaseadusliku edastamise. Seega oli lepingute eesmärk iseenesest nende mõjule vaatamata piirata märgatavalt konkurentsi Ühendkuningriigi turul, mis oli eraldi turg vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise olemasolust tingitult (eespool punktis 127 viidatud kohtuotsus *Dalmine v. komisjon*, punktid 267 ja 268).

198 Järelikult tuleb eespool esitatud argumendid tagasi lükata sisuliselt, kuna need on seotud küsimusega, kas vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud rikkumine vastab kriteeriumidele, mis puudutavad konkurentsi märgatavalt piirava eesmärgi või selle mõju olemasolu.

199 Lisaks tuleb järeldada, et Mannesmanni argument, mis põhineb 1997. aasta teatisel, on vastuvõetav vaatamata sellele, et see esitati esimest korda repliigis. Mannesmann viitab asjaomasele teatisele, et tugevdada juba oma hagis esitatud argumente, mille kohaselt tarnelepingud ei olnud konkurentsivastased lepingud, mis rikkusid EÜ artikli 81 lõiget 1.

200 Põhiküsimuse osas tuleb kõigepealt märkida, et 1997. aasta teatis on kohaldatav *ratione temporis* käesoleva asja suhtes, sest vaidlustatud otsus võeti vastu 1999. aastal. 1997. aasta teatis on komisjoni sel kuupäeval võetud seisukoht lepingute kohta, mida peetakse EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumiseks. Eelkõige tuleb märkida, et 1997. aasta teatises määratakse protsentuaalsed künnised, mistõttu erinevalt varasematest teatistest, milles määrati künnised absoluutväärtuses, kajastab see komisjoni poliitika ja/või hindamise arengut, kuid mitte üksnes inflatsiooni arvestamist. Seega on vaidlustatud otsuse hindamiseks asjakohane 1997. aasta teatis, mitte 1986. aasta teatis, olgugi et asjaomased lepingud kirjutati alla aastatel 1991 ja 1993.

- 201 Lisaks tuleb järeldada, et 1997. aasta teatisele ei saa tugineda, et muuta käesoleval juhul seaduslikuks tarnlepingsid, sest viimati nimetatud on andnud panuse keermestatud torusid käsitleva laiema konkurentsivastase lepingu rakendamiseks, mida asjaomase teatise sõnastus ei hõlma (vt eespool punkt 179 jj). Asjaomaste lepingute konkurentsivastane eesmärk ja mõju ületab osaliselt seda, mis tuleneb otseselt lepingutingimustest, mistõttu 1997. aasta teatise mehaanilisel kohaldamisel üksnes lepingutele ei võeta piisavalt arvesse nende mõju asjaomasele turule.
- 202 Igal juhul on Mannesmanni poolt esitatud arvanded, et tõendada, et asjaomaste äriühingute turuosa on madalam 1997. aasta teatise esitatud künnistest, seotud OCTG-torude maailmaturuga. 1997. aasta teatis täpsustab, et „osalevate ettevõtjate turuosad kokku” ei tohi ületada künnist „ühelgi asjaomasel turul” [mitteametlik tõlge].
- 203 Kuigi vaidlustatud otsuse põhjenduses 35 nimetatakse õmbluseta OCTG-torude geograafilist „maailma” turgu, tuleb asjaomast määratlust tõlgendada Euroopa-Jaapani klubi raames sõlmitud lepingute erinevate osade, muu hulgas põhireeglite üksikasjaliku kirjelduse valguses. Vaidlustatud otsusest tervikuna ja eelkõige selle põhjendustest 53–77 nähtub, et Jaapani ja Euroopa tootjate käitumise igal kodumaisel turul või teatavatel juhtudel maailma teatava piirkonna turul määrasid kindlaks erilised reeglid, mis muutusid vastavalt turule ja olid Euroopa-Jaapani klubi kaubanduslike läbirääkimiste tulemus.
- 204 Sellistes tingimustes on vaidlustatud otsuses asjaomase geograafilise turu tõepäraseks analüüsiks igal turul valitseva olukorra üksikasjalik kirjeldus. Seetõttu tuleb tõlgendada vaidlustatud otsuse põhjendust 35 nii, et see sisaldab õmbluseta OCTG-torude geograafilise turu määratlust säärasesena, nagu turg tavapäraselt on, arvestades puhtalt objektiivseid kaubanduslikke ja majanduslikke asjaolusid ning jättes arvestamata ebaseaduslikud lepingud, mille eesmärk või mõju on turu kunstlik jagamine.

205 Seega tuleb kui asjasse puutumatud lükata tagasi Mannesmanni argumendid, mis on seotud Coruse ja tema enda realiseeritud müügi madalama protsentuaalse osaga OCTG-torude maailmaturul. Kui oletada, et oleks asjakohane kohaldada 1997. aasta teatist, tuleb seega arvestada turuosi Ühendkuningriigi või vähemalt ühenduse turul. Vaidlustatud otsusest ja eelkõige selle põhjendustes 68 ja 113 esitatud arvandmetest nähtub, et üksnes kõikide tarnelepingute pooleks oleva äriühingu Corus turuosad ületasid selgelt 1997. aasta teatise kindlaks määratud künnised nii vertikaalsetele lepingute suhtes kohaldatava 10% suuruse turuosa kui ka horisontaalsete lepingute suhtes kohaldatava 5% suuruse turuosa puhul. Seega on ilmne, et asjaomased lepingud ei ole 1997. aasta teatise alusel vähese tähtsusega lepingud.

206 Eeltoodust lähtudes tuleb järeldada, et komisjon on vaidlustatud otsuses leidnud õigesti, et tarnelepingud moodustavad vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise ja tuvastavad selle olemasolu õiguslikult piisavalt. Lõpuks tuleb veel märkida, et komisjoni valduses olevad lisatõendid kinnitavad komisjoni väite õigsust, et asjaomased lepingud on osa laiemast ühisest poliitikast, mis mõjutavad keermestatud OCTG-standardtorude turgu.

Trahvi vähendamise nõue

Trahvi arvutamise eeskirjad

Poolte argumendid

207 Kõigepealt heidab Mannesmann komisjonile ette, et ta ei ole õigesti kohaldanud trahvisummasid kindlaksmääravaid eeskirju, eelkõige suuniseid määruse nr 17 artikli

15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; edaspidi „trahvide arvutamise suunised”) ja koostööteatist. Sellega seoses tugineb ta ka komisjoni varasemale otsustuste tegemise praktikale, mis lõi õiguspärase ootuse seoses meetodiga, mida kasutatakse komisjoni määratavate trahvide arvutamise ja suuruse suhtes.

208 Hageja lisab oma repliigis, et vaidlustatud otsuses ei viidata otseselt nimetatud suunistele ja järelikult ei ole asjaomane otsus kooskõlas EÜ artiklist 253 tulenevate põhjendamisnõuetega. Mannesmann leiab, et kui nimetatud suunised ei olnud käesoleval juhul kohaldatavad, oleks komisjon pidanud järgima oma varasemat otsuste tegemise praktikat ja määrama trahvi Mannesmanni poolt asjaomasel turul saavutatud käibe põhjal. Komisjon ei saa kõrvale kalduda varasemast praktikast ilma asjaomast otsust selgitamata. Lisaks sellele, kui peaks ilmnema, et komisjon on kohaldanud trahvide arvutamisel kohaldatavaid suuniseid endastmõistetavalt, leiab Mannesmann, et igal juhul ei ole järgitud EÜ artiklit 253. Säärasel juhul oleks komisjon pidanud esitama otsuses trahvisumma määramisel arvestatud asjaolud (eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 4725 jj; 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-347/94: *Mayr-Melnhof v. komisjon*, EKL 1998, lk II-1751, punkt 283).

209 Komisjon vastab, et hageja argumendid, mida ta esitas esimest korda repliigis, käsitlevad trahvide arvutamise suunistele eelnenud varasema otsuste tegemise praktika väidetavat rikkumist. Tegemist on uue väitega, sest Mannesmanni varasem argument piirdus asjaomaste suuniste rikkumisega. See väide on vastuvõetamatu Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel. Seoses vaidlustatud otsuse põhjendamisega leiab komisjon, et see vastab 16. novembri 2000. aasta otsuses kohtuasjas C-279/98 P: *Cascades v. komisjon*, (EKL 2000, lk I-9693, punkt 44 jj) nimetatud nõuetele. Komisjon on teinud teatavaks rikkumise raskuse (vaidlustatud otsuse põhjendused 159–165), selle kestuse (vaidlustatud otsuse põhjendus 166), kergendavate asjaolude olemasolu (vaidlustatud otsuse põhjendus 169) ning

koostööteatise kohaldamise (vaidlustatud otsuse põhjendus 174). Vaidlustatud otsus on kooskõlas trahvide arvutamise suunistega.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 210 Kõigepealt tuleb märkida, et tühistamishagiga seotud väide, mis puudutab ühenduse meetme põhjendamise puudumist või ebapiisavust, moodustab avalikku õiguskorda puudutava väite, millele tuleb ühenduse kohtul tähelepanu juhtida omal algatusel ja mida pooled võivad järelilikult esitada menetluse kõigis etappides (vt selle kohta 13. detsembri 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-45/98 ja T-47/98: Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komisjon, EKL 2001, lk II-3757, punkt 125). Seetõttu asjaolu, et väide trahvide arvutamise põhjendamise puudumise kohta on esitatud esimest korda alles repliigis, ei tähenda, et Esimese Astme Kohus ei võiks seda käesoleval juhul uurida.
- 211 Sellega seoses tuleb väljakujunenud kohtupraktika kohaselt põhjenduse nõuetekohasust hinnata kõnealuse juhu asjaoludest lähtudes, milleks on eelkõige akti sisu, esitatud põhjenduste iseloom ning huvi, mis võib akti adressaatidel või teistel otseselt ja individuaalselt aktist puudutatud isikutel selgituste saamisel olla. (29. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-56/93: Belgia v. komisjon, EKL 1996, lk I-723, punkt 86, ja eespool punktis 126 viidatud kohtuotsus komisjon v. Sytraval ja Brink's France, punkt 63). Põhjenduses ei pea kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid üksikasjalikult määratlema, kuna põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult sõnastuse põhjal, vaid ka selle konteksti ning samuti kõigi käsitletavat valdkonda reguleerivate õigusaktide põhjal (eespool punktis 72 viidatud kohtuotsus Petrotub ja Republica v. nõukogu, punkt 81).

- 212 Muu hulgas, kuigi komisjonil on trahvide määramisel kaalutusõigus (6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-150/89: *Martinelli v. komisjon*, EKL 1995, lk II-1165, punkt 59, ja analoogia alusel 21. oktoobri 1997. aasta otsus kohtuasjas T-229/94: *Deutsche Bahn v. komisjon*, EKL 1997, lk II-1689, punkt 127), tuleb sedastada, et komisjon ei või loobuda ise täitmast endale kehtestatud reegleid (vt eespool punktis 44 viidatud kohtuotsus *Hercules Chemicals v. komisjon*, punkt 53, mida on kinnitatud apellatsioonmenetluses 8. juuli 1999. aasta otsusega kohtuasjas C-51/92 P: *Hercules Chemicals v. komisjon*, EKL 1999, lk I-4235 ja viidatud kohtupraktika). Seega peab komisjon trahvisummade määramisel arvestama ilmtingimata trahvide arvutamise suuniste sõnastust ja eelkõige asjaolusid, mis on suuniste alusel kohustuslikud.
- 213 Käesoleval juhul nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 156–175 selgelt, et komisjon on kohaldanud trahvide arvutamise suunistes sätestatud trahvide arvutamisel viisi, nagu tal tuli igal juhul teha vastavalt eespool viidatud kohtupraktikale. Seega tuleb järeldada, et vaidlustatud otsuses trahvide arvutamise suunistele otsese viite puudumine ei kõiguta selle seaduslikkust põhjendamise puudumise tõttu. Säärane viide oleks pelgalt kinnitanud asjaolu, mis peaks olema Mannesmannile igal juhul selge, kui arvestada eespool esitatud õiguslikku konteksti.
- 214 Järelikult tuleb väide põhjendamise puudumise kohta sellega seoses tagasi lükata.
- 215 Seoses Mannesmanni väitega, mis põhineb komisjoni varasemal otsuste tegemise praktikal ja sellest tuleneval õiguspärasel ootusel, tuleb kõigepealt järeldada, et see on vastuvõetav, sest see on esitatud, kuigi lühidalt, Mannesmanni hagi punktis 74 seoses rikkumise raskust puudutava argumentiga. Seetõttu tuleb repliigis sel teemal esitatud argumenti pidada asjaomase väite täiendamiseks.

216 Seejärel tuleb meelde tuletada seoses komisjonile määrusega nr 17 antud kaalutusõigust puudutavate põhiküsimusega seotud argumentidega (vt selle kohta eespool punkt 212), et komisjoni poolt uue trahvide arvutusviisi kasutusele võtmine, mis võib mõnes olukorras viia trahvi suurendamisele, ületamata siiski samas määruuses sätestatud maksimaalset suurust, ei tähenda, et määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 sätestatud trahve suurendataks tagasiulatuvalt (vt 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 v. komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 235, kuigi kohtuotsuse peale on esitatud apellatsioonkaebus).

217 Seega ei ole asjakohane märkida, et trahvisummade arvutamine vastavalt suunistes ette nähtud trahvide arvutamise meetodile võib panna komisjoni määrama suuremaid trahve võrreldes varasema praktikaga, eelkõige siis, kui ettevõtjate suuruse erinevusi ei arvestata süstemaatiliselt. Komisjonil on kaalutusõigus trahvisummade määramisel, et ta saaks juhtida ettevõtjate käitumist nii, et nad järgiksid konkurentsieeskirju (vt eespool punkt 212 ja 11. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-49/95: Van Megen Sports v. komisjon, EKL 1996, lk II-1799, punkt 53). Lisaks ei saa asjaolu, et komisjon minevikus kohaldas teatava suurusega trahve teatavat tüüpi rikkumistele, võtta võimalust seda taset tõsta määruses nr 17 märgitud piirides, kui see on vajalik ühenduse konkurentsipoliitika elluviimise tagamiseks (eespool punktis 96 viidatud kohtuotsus Musique diffusion française jt v. komisjon, punkt 109; 10. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas T-12/89: Solvay v. komisjon, EKL 1992, lk II-907, punkt 309, ja 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-304/94: Europa Carton v. komisjon, EKL 1998, lk II-869, punkt 89). Ühenduse konkurentsieeskirjade tõhus kohaldamine eeldab vastupidi seda, et komisjon saaks igal ajal kohandada trahvide suurust vastavalt asjaomase poliitika vajadustele (eespool viidatud kohtuotsus Musique diffusion française jt v. komisjon, punkt 109 ja eespool punktis 216 viidatud kohtuotsus LR AF 1998 v. komisjon, punktid 236 ja 237).

218 Eespool esitatust järeldub, et Mannesmann ei saa tugineda komisjoni varasemale otsustamispraktikale ja et käesolev väide tuleb seetõttu tagasi lükata.

Hagejale määratud trahvisumma kindlaksmääramine

- 219 Seejärel tugineb Mannesmann neljale põhilisel väitele, mis puudutavad talle määratud trahvisumma kindlaksmääramist.

Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise raskus

— Poolte argumendid

- 220 Hageja vaidlustab esiteks komisjoni hinnangud vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise raskuse kohta. Ta tuletab meelde, et rikkumise raskust tuleb hinnata lähtuvalt selle mõjust turule (trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkt A). Isegi kui oletada, et asjaomaseid rikkumisi võidaks suuniste tähenduses pidada „väga rasketeks”, heidab Mannesmann komisjonile ette, et ta on arvestanud nende mõju raskendava asjaoluna.
- 221 Hageja leiab, et ta on juba tõendanud õiguslikult piisavalt, et vaidlustatud otsuse artiklites 1 ja 2 sedastatud rikkumisi ei toimunud. Ta nõuab talle määratud trahvi vähendamist vähemalt osas, kus komisjon on leidnud, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise mõjul on konkurentsi moonutatud.
- 222 Kui komisjon on kindlaks määranud trahvi põhisumma, võtmata seejuures arvesse iga nimetatud ettevõtja suurust või käivet asjaomasel turul, on ta ületanud kaalutusõiguse piire. Õiglus ja proportsionaalsuse põhimõte nõuavad, et ettevõtjaid

ei pandaks võrdsesse olukorda, vaid et nende käitumist karistataks nende enda individuaalse rolli või rikkumise mõju alusel. Teatava „erapooletu” õiguse peaks tagama suurtele ettevõtjatele, nagu nähtub sellest, et määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 on ette nähtud trahvi ülempiir 10% käibest.

- 223 Komisjon on ületanud ka kaalutlusõiguse piire, kui ta määras Mannesmannile eraldi trahvi rikkumise eest, milles süüdistati Valloureci, kui Mannesmann võttis tema üle kontrolli. Komisjon oleks pidanud määrama Mannesmannile üheainsa trahvi, võttes arvesse tema tüdarettevõtja Valloureci tehinguid. Kuna komisjon seda ei teinud, rikkus ta võrdse kohtlemise põhimõtet ja pani toime võimu kuritarvitamise.
- 224 Komisjon leiab, et leping, mille eesmärk on tagada kodumaiste turgude austamine Euroopa-Jaapani klubis, on juba oma laadilt väga raske rikkumine (vaidlustatud otsuse põhjendus 161).
- 225 Kuna vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumine ei ole andnud alust eraldi trahvi määramiseks, ei ole argumendid asjaomase rikkumise konkurentsivastase mõju puudumise kohta asjakohased.
- 226 Komisjon väidab veel, et Mannesmanni, Valloureci ja Dalminet tuleb kõiki pidada suurteks ettevõtjateks (vt komisjoni 3. aprilli 1996. aasta soovitus 96/280/EÜ väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (EÜT L 107, lk 4)). Määruses nr 17 ette nähtud trahvide absoluutpiirmäär ei kohusta komisjoni trahvi põhisumma arvutamisel tegema vahet suurte ettevõtjate vahel.

- 227 Komisjon tuletab meelde, et Mannesmann omandas Valloureci üle kontrolli 1997. aastal. Kogu rikkumise kestel olid kaks asjaomast äriühingut üksteisest sõltumatud ja seetõttu määras komisjon neile kaks eraldi trahvi. Kui komisjonil tuleks vähendada trahvide suurust juhul, kui kartellis osalenud ettevõtjad ühinevad pärast kartelli ilmsikstulekut, väheneks trahvide hoiatav mõju selgelt.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 228 Kõigepealt tuleb märkida, et määruse nr 17 artikli 5 lõike 2 alusel võib komisjon määrata minimaalselt 1000 euro ja maksimaalselt 1 000 000 euro suuruseid trahve, mida võidakse suurendada kuni 10%-ni iga rikkumises osalenud ettevõtte eelneva aasta käibest. Asjaomase sätte kohaselt tuleb nimetatud piires trahvisummat määrates võtta arvesse nii rikkumise raskusastet kui ka kestust.
- 229 Vastupidi sellele, mida väidab Mannesmann, ei näe määrus nr 17, kohtupraktika ega trahvide arvutamise suunised ette, et trahvi suurust tuleks määrata otseselt mõjutatud turu suurusel alusel; see tegur on ainult üks asjakohastest teguritest. Vastavalt määrusele nr 17, nagu seda on tõlgendatud kohtupraktikas, peab konkurentsieeskirjade rikkumise eest ettevõtjale määratud trahvi summa olema proportsionaalne tervikuna hinnatud rikkumisega, arvestades eelkõige rikkumise raskust (vt selle kohta 6. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-83/91: Tetra Pak *v.* komisjon, EKL 1994, lk II-755, punkt 240, ja analoogia alusel eespool punktis 212 viidatud kohtuotsus Deutsche Bahn *v.* komisjon, EKL 1997, lk II-1689, punkt 127). Nagu Euroopa Kohus kinnitas eespool punktis 96 viidatud kohtuotsuse Musique Diffusion française jt *v.* komisjon punktis 120, tuleb rikkumise raskuse hindamiseks arvestada suurt hulka sääraseid tegureid, mille laad ja tähtsus muutuvad vastavalt asjaomase rikkumise liigile ja selle erilistele asjaoludele (vt analoogia alusel ka eespool viidatud kohtuotsus Deutsche Bahn *v.* komisjon, punkt 127).

- 230 Lisaks tuleb märkida, et kuigi komisjon ei ole vaidlustatud otsuses viidanud otseselt trahvide arvutamise suunistele, on ta vaidlustatud otsuse adressaatidele määratud trahvide suuruse määramisel kohaldanud siiski suunistes kehtestatud arvutusmeetodit (vt eespool punkt 212).
- 231 Nagu on eespool meelde tuletatud, tuleb märkida, et kuigi komisjonil on trahvide määramisel kaalutusõigus, tuleb sedastada, et komisjon ei või loobuda ise täitmast endale kehtestatud reegleid (vt punkt 212 ja viidatud kohtupraktika). Seega peab komisjon trahvisummade määramisel arvestama tegelikult trahvide arvutamise suuniste sõnastust ja eelkõige asjaolusid, mis on suuniste alusel kohustuslikud. Komisjoni kaalutusõigus ja selle piirid ei mõjuta siiski mitte mingil juhul seda, kuidas ühenduse kohtud teostavad oma täielikku pädevust.
- 232 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunktile A „rikkumise raskuse hindamisel tuleb arvesse võtta selle laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja asjakohase geograafilise turu suurust”. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 159 märgib komisjon, et ta arvestab rikkumise raskuse kindlakstegemisel just neid kolme kriteeriumi.
- 233 Siiski tugines komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 161 peamiselt kõikide äriühingute endast rikkumist kujutava käitumise laadile, et põhjendada oma järeldust, mille kohaselt vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine on „väga raske”. Sellega seoses tugines komisjon karistatava turgude jagamise lepingu tõsisele konkurentsivastasusele ja selle kahjulikkusele siseturu nõuetekohasel toimimisel, teadlikule ebaseaduslikule tegevusele ja säärase süsteemi salajasele ja

sissejuurdunud olemusele, mis loodi konkurentsi piiramiseks. Komisjon võttis samas põhjenduses 161 arvesse ka seda, et „neli asjaomast liikmesriiki moodustavad enamuse õmbluseta OCTG-[torude] ja [magistraaltorude] tarbimisest ühenduses ja seega laia geograafilise turu”.

234 Seevastu sedastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 160, et „rikkumise tegelik mõju turule on olnud piiratud”, kuna need kaheksa tooted, mida rikkumine puudutas, ehk OCTG-standardtorud ja projektikohased magistraaltorud, esindavad üksnes 19% ühenduse OCTG-standardtorude ja projektikohaste magistraaltorude tarbimisest, ja kuna tootmistehnoloogia arengu tõttu osa õmbluseta torude nõudlusest võidakse nüüdsest katta keevistorudega.

235 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 162 liigitas komisjon rikkumise põhjenduses 161 loetletud asjaolude põhjal „väga raskete” rikkumiste rühma kuuluvaks ja seejärel lähtus sellest, et vaidlustatud otsuse adressaadiks olevad äriühingud on müünud asjaomaseid tooteid neljas asjaomases liikmesriigis suhteliselt vähe (73 miljonit eurot aastas). Asjaomane viide mõjutatud turgude suurusele vastab vaidlustatud otsuse põhjenduses 160 esitatud hinnangule rikkumise piiratud mõjust turule. Komisjon otsustas seega määrata rikkumise raskusel põhineva trahvi suuruseks üksnes 10 miljonit eurot. Trahvide arvutamise suunised näevad põhimõtteliselt ette sellesse rühma kuuluvate rikkumiste eest trahvi „üle 20 miljoni [euro]”.

236 Tuleb uurida, kas eespool esitatud komisjoni seisukoht on ebaseaduslik argumentide taustal, mille Mannesmann on esitanud tema kritiseerimiseks.

237 Kõigepealt tuleb uurida Mannesmanni argumenti, mille ta rajas vaidlustatud otsuse artiklis 2 märgitud rikkumise mõju puudumisele

- 238 Sellega seoses on komisjon selgelt märkinud nii vaidlustatud otsuse põhjenduses 164 kui ka Esimese Astme Kohtus, et ta ei ole selle rikkumise eest täiendavat trahvi määranud.
- 239 Esimese Astme Kohus on omalt poolt leidnud eespool punktis 102 viidatud kohtuotsuses JFE Engineering jt v. komisjon, et kuna komisjon ei ole arvestanud vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumist Euroopa tootjatele määratud trahvisumma kindlaksmääramisel, on komisjon rikkunud võrdset kohtlemist puudutavat ühenduse õiguse üldpõhimõtet. Kuna komisjon ei ole nõudnud, et Esimese Astme Kohus muudaks Euroopa tootjatele määratud trahve kõrgemaks, on asjades T-44/00, T-48/00 ja T-50/00 märgitud ebavõrdse kohtlemise kõige sobivamaks heastamise vahendiks see, et igale Jaapani hagejale määratud trahve pigem vähendatakse, kui suurendatakse kolmele Euroopa hagejale määratud trahve (eespool punktis 102 viidatud kohtuotsus JFE Engineering jt v. komisjon, punktid 574–579).
- 240 Kuna komisjon ega Esimese Astme Kohus ei ole võtnud vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumist arvesse Mannesmannile määratud trahvi arvutamisel, põhineb asjaomase äriühingu poolt sellega seoses esitatud argument ekslikul eeldusel ja tuleb seetõttu tagasi lükata.
- 241 Seejärel tuleb sedastada seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt trahvide arvutamise suuniste alusel tuleb komisjonil kontrollida trahvi arvutamisel rikkumise konkreetset mõju turule, et seda asjaolu on tõhusalt arvestatud vaidlustatud otsuses osas, mis puudutab vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumist. Tuleb järeldada, et raskuse alusel määratud summa vähendamine 50% „väga raske” rikkumise puhul tavapäraselt kohaldatud miinimumsummast, nagu on märgitud eespool punktis 235, kajastab piiratud mõju piisavalt.

- 242 Sellega seoses tuleb ka meelde tuletada, et trahvide eesmärk konkurentsiasjades on toimida hoiatavalt (vt selle kohta trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A neljas lõik). Kui arvestada vaidlustatud otsuse põhjenduses 165 nimetatud vaidlustatud otsuse adressaatideks olevate äriühingute suurust (vt ka punkt 243 ja sellele järgnevaid punkte), oleks võinud rikkumise raskuse põhjal määratud summa märkimisväärselt olulisem vähendamine jätta trahvid ilma nende hoiatavast mõjust.
- 243 Seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt komisjonil ei olnud õigust järeldada, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise mõju asjaomastel turgudel on käesoleval juhul raskendav asjaolu, piisab, kui sedastada, et komisjon ei ole vaidlustatud otsuses raskendavatele asjaoludele tuginenud. Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.
- 244 Seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt tuleb komisjonil trahvi määramisel arvestada iga üksiku ettevõtja suurust ning tema osalemise olulisust rikkumises, tuleb kõigepealt rõhutada, et eespool punktis 228 viidatud määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 sisalduv viide 10%-le maailma käibest on asjakohane vaid trahvi ülempiiri arvutamisel, mida komisjon võib määrata (vt trahvide arvutamise suuniste esimene lõik ja eespool punktis 96 viidatud kohtuotsus *Musique diffusion française jt v. komisjon*, punkt 119), ega tähenda seda, et iga ettevõtja suurus ja talle määratud trahv peaksid olema proportsionaalselt seotud (vt ka eespool punkt 227).
- 245 Lisaks tuleb märkida, et käesoleval juhul kohaldatavate (vt eespool punkt 230) trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuuendas lõigus nähakse ette, et võib „mõnel juhul osutada vajalikuks kasutada kõigis kolmes [raskusastme]

kategoorias kindlaksmääratud summade puhul kaalutegureid, et võtta arvesse konkreetse juhtumi kaalu ja seega iga ettevõtja rikkumise tegelikku mõju konkurentsile” [tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna suuniste eestikeelne tõlge on ekslik]. Vastavalt sellele lõigule on säärane lähenemisviis asjakohane „eeskätt juhul, kui samalaadseid rikkumisi toimepaneivate ettevõtjate suurus erineb üksteisest oluliselt”.

246 Lisaks nähtub sellest, et trahvide arvutamise suunistes kasutatakse väljendit „mõnel juhul” ja „eeskätt”, et üksikute ettevõtjate suuruse põhjal hindamine ei ole süstemaatiline arvutamise staadium, mille komisjon on endale kehtestanud, vaid üks hindamisvõimalus, mida ta lubab endale asjades, kus see on vajalik. Tuleb meelde tuletada kohtupraktikast, mille alusel on komisjonil kaalutusõigus, mis võimaldab tal arvesse võtta või jätta arvesse võtmata teatavaid tegureid säärate trahvisummade määramisel, mida ta kavatses ettevõtjale määrata eelkõige juhtumi asjaolude alusel (vt selle kohta 25. märtsi 1996. aasta määrus kohtuasjas C-137/95 P: SPO jt v. komisjon, EKL 1996, lk I-1611, punkt 54, ja eespool punktis 108 viidatud kohtuotsus Ferriere Nord v. komisjon, punktid 32 ja 33; 15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt v. komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 465; vt selle kohta ka 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-309/94: KNP BT v. komisjon, EKL 1998, lk II-1007, punkt 68).

247 Eespool märgitud trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuuenda lõigu sõnastusest lähtuvalt tuleb järeldada, et komisjonil säilis kaalutusõigus seoses võimalusega kaaluda trahve ettevõtjate suuruse alusel. Seetõttu ei ole komisjonil kohustust trahvisummade kindlaksmääramise ajal tagada olukorras, kus trahvid määratakse mitmele samas rikkumises osalenud ettevõtjale, et trahvide lõplikud summad väljendaksid kõiki ettevõtjate kogukäivate vahelisi erinevusi (vt selle kohta punktis 216 viidatud kohtuotsus LR AF 1998 v. komisjon, punkt 278, kuigi selle peale on esitatud apellatsioonkaebus ja 19. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-213/00: CMA CGM jt v. komisjon, EKL 2003, lk II-913, punkt 385).

- 248 Käesoleval juhul sedastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 165, et kõik vaidlustatud otsuse adressaadiks olevad äriühingud on suured, mistõttu ei ole põhjust määratud trahve sel alusel diferentseerida.
- 249 Sellega seoses on komisjon rõhutanud oma vastuses ja Mannesmann ei ole sellele vastu vaieldnud, et Mannesmann ei ole väike ega keskmise suurusega äriühing. Vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel kohaldatava soovitus 96/280/EÜ järgi peavad need ettevõtjad andma tööd vähem kui 250 isikule ja nende aastane käive ei tohi ületada 40 miljonit eurot või aastabilansi summa ei tohi ületada 27 miljonit eurot. Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ, mis käsitleb mikro, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlust (EÜT L 124, lk 36) on kaks viimati nimetatud piirarvu parandatud suuremaks ning määratud vastavalt 50 miljonit ja 43 miljonit eurot.
- 250 Kuigi Esimese Astme Kohtul ei ole andmeid Mannesmanni töötajate arvu ega Mannesmanni bilansi kohta, tuleb sedastada, et Mannesmanni käive oli 1998. aastal 2321 miljonit eurot (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 13) ja et see ületas 40 korda asjaomast kriteeriumi puudutavates komisjoni soovitustes sätestatud piirmäära. Esimese Astme Kohtule esitatud teabe põhjal tuleb seega järeldada, et komisjon ei ole teinud viga, kui ta sedastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 165, et asjaomane äriühing oli suur.
- 251 Seoses Mannesmanni rolliga rikkumises tuleb märkida, et tema osalemine turu jagamise lepingus on tagajärg tema antud lubadusele mitte müüa asjaomaseid tooteid teistel turgudel. Iga tootja võttis sama kohustuse ehk nõustus mitte müüma OCTG-standardtorusid ja magistraaltorusid kõikide teiste Euroopa-Jaapani klubi liikmete kodumaistel turgudel. Nagu eespool punktis 233 on märgitud, on komisjon tuginenud põhiliselt asjaomase kohustuse tugevale konkurentsivastasele laadile, kui ta leidis, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine on laadilt „väga raske“.

- 252 Kuna Mannesmann on ainus Saksa liige Euroopa-Jaapani klubis, tuleb sedastada, et tema osalemisest piisas, et konkurentsivastase lepingu geograafiline kohaldamisala ulatuks ühenduse liikmesriikide territooriumile. Oma kohustusega mitte müüa torusid lepinguga hõlmatud kolme ülejäänud ühenduse liikmesriigi turul andis Mannesmann ka panuse tegeliku või potentsiaalse konkurentsi vähendamisele teistel turgudel. Klubi koosolekutel osalemisega liitus ta või vähemalt pani teised osalejad uskuma, et ta liitus põhimõtteliselt konkurentsivastase lepingu tingimustega, milles oli seal kokku lepitud. Toimikust ja eelkõige vaidlustatud otsuse põhjenduses 68 esitatud tabelis toodud arvandmetest nähtub, et kartellikokkuleppes ette nähtud turgude jagamist kohaldati praktikas vähemalt teataval määral ja et sellel oli ilmingimata tõeline mõju ühenduse turgude konkurentsitingimustele. Seetõttu tuleb sedastada, et Mannesmanni osalemine rikkumises avaldas ühenduse turule arvestatavat mõju.
- 253 Kuna komisjon sedastas vaidlustatud otsuses, et neli asjaomast Jaapani äriühingut on suured (vt eespool punkt 248), ja võttis üldiselt arvesse rikkumise suhteliselt vähest mõju asjaomasele turule (vt eespool punktid 235 ja 241), ei piisa Mannesmanni argumendist, et tõendada, et komisjon on käesoleval juhul ületanud oma kaalutusõiguse piire sellega, et ta ei kohaldanud trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuuendat lõiku.
- 254 Seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt talle ja Vallourecile määrati kaks eraldi trahvi vaatamata nende tootmistegevuste ühinemisele 1997. aastal (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 12 ja 15), tuleb märkida, et füüsiline või juriidiline isik, kes oli rikkumise toimepanemise ajal asjaomase ettevõtja juhatuses, pidi põhimõtteliselt selle eest vastutama, isegi kui rikkumist sedastava otsuse vastuvõtmise päeval läks vastutus ettevõtja käitumise eest üle teise isikule (vt eespool punktis 210 viidatud kohtuotsus Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komisjon, punkt 57). Olukord ei ole siiski selline, kui isik, kes vastutab nüüdsest ettevõtte tegevuse eest, avaldab, et ta nõustub vastutama asjaolude eest, milles tema

eelkäijat süüdistatakse (vt viidatud kohtuotsus Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komisjon, punkt 62).

255 Tuleb sedastada, et käesoleval juhul on Mannesmann juriidiline isik, kes juhtis vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumises osalenud äriühingut rikkumise ajal ja et Vallourec on juriidiline isik, kes juhtis samal ajal teist esimesest sõltumatut äriühingut, kes osales samas rikkumises. Toimikust ei nähtu, et Mannesmann, Vallourec või mõni nende tütaretevõtjatest oleks teinud käesoleval juhul vastutust puudutava avalduse. Igal juhul ei võimalda eelmises punktis kirjeldatud reegel järeldada, et olukorras, kus avalduse tegija on osalenud rikkumises ka iseseisvalt, tuleb talle määrata üks trahv, mis on väiksem nende kahe trahvi summast, mis oleks määratud iseseisvatele ettevõtjatele.

256 Kõigest eespool toodust nähtub, et Mannesmanni eespool esitatud argumendid ei õigusta tema trahvi vähendamist käesolevas menetluses.

Kestus

— Poolte argumendid

257 Mannesmann vaidlustab komisjoni hinnangu rikkumise kestuse kohta. Kuigi Euroopa-Jaapani klubi koosolekud algasid 1977. aastal ja lõppesid 1995. aastal, on arvesse võetud rikkumise ajavahemik vaid viis aastat (1990–1995) komisjoni ja Jaapani ametiasutuste vahelise vabatahtliku ekspordi piirava leppe tõttu (vaidlusta-

tud otsuse põhjendus 108). Mannesmann heidab komisjonile ette, et ta ei ole arvestanud vabatahtlike piiravate lepete pikendamist kuni 31. detsembrini 1990 komisjoni ning Jaapani tööstus- ja väliskaubandusministeeriumi vahel 28. detsembril 1989. aastal sõlmitud lepingu alusel. Mannesmanni sõnul järeldeb sellest, et talle määratud trahvi põhisummat, mille suuruseks kinnitati 10 miljonit eurot, võib suurendada üksnes 40% (10% aastas) rikkumise kestuse tõttu. Seega õigustab rikkumise kestus põhisumma suurendamist vaid nelja miljoni euro võrra. Järelilikult palub Mannesmann Esimese Astme Kohtul vähendada trahvi 1 miljoni euro võrra.

258 Komisjon ei nõustu asjaomaste väidetega, pidades neid põhjendamatuks. Hageja ei esitanud tõendeid oma kinnituste kohta, mille kohaselt Jaapani valitsusega sõlmitud vabatahtlikud piiravad lepped kehtsid kuni 31. detsembrini 1990.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

259 Kõigepealt tuleb märkida, et komisjon sedastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 108, et ta oleks võinud järeldada, et rikkumine algas alates 1977. aastast, kuid ta otsustas seda mitte teha vabatahtliku piirava leppe tõttu. Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastas ta rikkumise olemasolu alles alates 1990. aastast. Tuleb tõdeda, et asjaomane käik on komisjoni mõendus vaidlustatud otsuse adressaatidele.

260 On oluline märkida, et ükski pooltest ei ole väitnud Esimese Astme Kohtus, et asjaomane mõendus tuleks muuta küsitavaks käesolevas kohtumenetluses. Järelilikult ei pea Esimese Astme Kohtu uurimine käesolevas menetluses käsitlema asjaomase mõenduse seaduslikkust või nimetatud mõenduse otstarbekust, vaid üksnes seda,

kas komisjon, kes on seda otseselt teinud vaidlustatud otsuse põhjendustes, on kohaldanud seda käesoleval juhul õigesti. Selles osas tuleb meelde tuletada, et komisjon on kohustatud esitama täpseid ja ühtseid tõendeid, mille põhjal saaks veenduda, et rikkumine pandi toime, sest komisjonil on tõendamiskoormus rikkumise olemasolu ja järelkult selle kestuse tõendamiseks (28. märtsi 1984. aasta otsus liidetud kohtuasjades 29/83 ja 30/83: CRAM ja Rheinzink v. komisjon, EKL 1984, lk 1679, punkt 20; 31. märtsi 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/85–C-129/85: Ahlström Osakeyhtiö jt v. komisjon, nn II tselluloosi kohtuotsus, EKL 1993, lk I-1307, punkt 127; 10. märtsi 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-68/89, T-77/89 ja T-78/89, SIV jt v. komisjon, EKL 1992, lk II-1403, punktid 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249–250 ja 322–328 ja 6. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas T-62/98: Volkswagen v. komisjon, EKL 2000, lk II-2707, punktid 43 ja 72).

261 Eespool kirjeldatud mööndus teeb vabatahtlike piiravate lepete väidetava lõppemise otsustavaks kriteeriumiks, et hinnata, kas rikkumist tuleb pidada toimunuks 1990. aastal. Kuna küsimus on rahvusvahelistest lepingutest Jaapani, keda esindab tööstus- ja väliskaubandusministeerium, ja ühenduse vahel, keda esindab komisjon, tuleb sedastada, et komisjon oleks pidanud vastavalt hea halduse põhimõttele säilitama dokumente, milles kinnitatakse asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäev. Järelkult oleks pidanud ta saama asjaomaseid dokumente esitada Esimese Astme Kohtule. Komisjon on siiski kinnitanud Esimese Astme Kohtus, et ta otsis arhiivist, kuid ei saa esitada dokumente, milles kinnitatakse asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäeva.

262 Kuigi üldjuhul ei või hageja kanda tõendamiskoormust üle kostjale, kui ta toetub asjaoludele, mida ta ei saa kindlaks teha, ei või käesoleval juhul kohaldada tõendamiskoormuse mõistet komisjoni kasuks tema poolt sõlmitud rahvusvaheliste lepingute lõppemiskuupäeva osas. Komisjoni seletamatu suutmatus esitada tõendeid olukorrast, mis teda otseselt puudutab, võtab Esimese Astme Kohtult võimaluse teada asja lahendamisel faktilisi asjaolusid seoses asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäevaga. Hea halduse põhimõttega oleks vastuolus panna vaidlustatud otsuse adressaadiks olevad äriühingud, kes ei saanud esitada puuduvaid tõendeid

erinevalt kostjaks olevast institutsioonist, välja kannatama komisjoni säärase suutmatuse tagajärgi.

- 263 Selles olukorras tuleb erandkorras järeldada, et komisjon oli kohustatud esitama tõendeid asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäeva kohta. Tuleb siiski sedastada, et komisjon ei ole vabatahtlike piiravate lepete kehtivuse lõppemiskuupäeva kohta esitanud tõendeid ei vaidlustatud otsuses ega Esimese Astme Kohtus.
- 264 Jaapani hagejad on igal juhul esitanud tõendeid, mis tõendavad, et vabatahtlikke piiravaid leppeid pikendati kuni 31. detsembrini 1990 vähemalt jaapanlaste tasandil, mis on kooskõlas hageja poolt käesolevas menetluses esitatud argumendiga (eespool punktis 102 viidatud kohtuotsus JFE Engineering jt v. komisjon, punkt 345). Tuleb järeldada, et Esimese Astme Kohus võib liidetud kohtuasjades, milles kõikidel pooltel oli võimalus tutvuda kõikide toimikutega, võtta omaalgatuslikult arvesse paralleelsete kohtuasjade toimikutes sisalduvaid tõendeid (vt selle kohta 13. detsembri 1990. aasta otsus kohtuasjas T-113/89: Nefarma ja Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf v. komisjon, EKL 1990, lk II-797, punkt 1, ja 13. detsembri 1990. aasta otsus kohtuasjas T-116/89: Prodifarma jt v. komisjon, EKL 1990, lk II-843, punkt 1). Käesoleval juhul tuleb Esimese Astme Kohtul lahendada suuliseks menetluse liidetud kohtuasjad, mille esemeks on sama konkurentsieeskirjade rikkumist käsitlev otsus ja milles kõik hagejad on nõudnud, et muudetaks nende poolt maksmisele kuuluvate trahvide suurust. Seega on Esimese Astme Kohus käesolevas kohtuasjas ametlikult teadlik nelja Jaapani hageja esitatud tõenditest.
- 265 Lisaks tuleb märkida, et Mannesmann nõuab Esimese Astme Kohtult mitte üksnes vaidlustatud otsuse tühistamist osas, mis puudutab otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise alguskuupäeva ja seetõttu asjaomase rikkumise kestust, vaid ka talle määratud trahvi vähendamist lähtuvalt asjaomase kestuse vähendamisest, kasutades EÜ artikli 229 alusel määruse nr 17 artiklis 17 Esimese Astme Kohtule antud

täielikku pädevust. Asjaomase täieliku pädevuse tagajärg on, et Esimese Astme Kohtul tuleb vaidlustatud meetme muutmisel komisjoni määratud trahvisumma muutmiseks võtta arvesse kõiki asjassepuutuvaid faktilisi asjaolusid (eespool punktis 246 viidatud kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt v. komisjon, punkt 692). Seetõttu ja kuna kõik hagejad on vaidlustanud asjaolu, et komisjon on sedastanud rikkumise alates 1. jaanuarist 1990, ei ole asjakohane, et Esimese Astme Kohus hindab iga hageja olukorda käesoleva asja tingimustes eraldi ja piirdub vaid faktiliste asjaoludega, millele nad otsustasid asjaajamisel kohtus tugineda, ning jätta arvestamata neid, millele teised hagejad või komisjon võisid tugineda.

266 Lisaks ei ole Mannesmann ega, *a fortiori*, komisjon väitnud, et vabatahtlikud piiravad lepped olid jõus veel 1991. aastal.

267 Seetõttu tuleb käesolevas menetluses järeldada, et komisjoni ja Jaapani ametiasutuste vahelised vabatahtlikud piiravad lepped olid jõus 1990. aasta lõpuni.

268 Eespool toodust järeldub, et kui arvestada komisjoni enda mõõndust vaidlustatud otsuses, tuleb vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestust lühendada ühe aasta võrra. Vaidlustatud otsuse artikkel 1 tuleb seetõttu tühistada osas, kus sedastatakse rikkumise olemasolu, milles süüdistatakse Mannesmanni enne 1. jaanuari 1991.

269 Seoses rikkumise lõppemiskuupäevaga tuleb märkida, et komisjon on Esimese Astme Kohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele antud vastuses täpsustanud, et vaidlustatud otsuses ei ole trahvide arvutamisel võetud arvesse 1995. aastat. Mannesmann ei ole Esimese Astme Kohtus muutnud küsitavaks asjaomast hinnangut rikkumise lõppemise osas.

- 270 Eespool esitatust jäeldub, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestuseks tuleb pidada nelja aastat, ehk rikkumine toimus 1. jaanuarist 1991 kuni 1. jaanuarini 1995. Seetõttu tuleb selle asjaoluga arvestamiseks vähendada Mannesmannile määratud trahvi.

Väidetavad kergendavad asjaolud

— Poolte argumendid

- 271 Mannesmann heidab komisjonile ette, et ta ei ole võtnud arvesse teatavaid kergendavaid asjaolusid, mis õigustavad trahvi vähendamist. Komisjon pidas küll kergendavaks asjaoluks terasetööstuse kriisi ja vähendas seetõttu trahvi 10%. Muud asjaolud oleksid siiski õigustanud trahvi vähendamist suuremas ulatuses. Ta tugineb eelkõige asjaolule, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud lepingul puudus mõju. Lisaks tuletab ta meelde, et ta lõpetas kohe tegevuse, milles teda süüdistatakse, kui komisjon esimest korda sekkus. Lõpuks märgib Mannesmann, et ta tegi komisjoni poolt läbi viidud uurimises komisjoniga koostööd.
- 272 Komisjon lükkab need argumendid tagasi. Ta leiab, et etteheide, et asjaomasel lepingul puudus mõju, võib paremal juhul puudutada hageja poolt Corusega sõlmitud tarnelepingut, mis on vaidlustatud otsuse artikli 2 ese. Kuna asjaomase artikli alusel ei ole trahvi määratud, ei ole kergendavate asjaolude küsimus asjakohane. Lisaks ei ole Mannesmanni argumendid koostööst piisavalt tugevad.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

- 273 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et käesoleval juhul on komisjon vähendanud trahvi 10% kergendavate asjaolude ehk faktiliste asjaolude toimumise ajal valitsenud terasetööstuse kriisi tõttu.
- 274 Seejärel tuleb meelde tuletada, et komisjon on kohustatud trahvisummade määramisel järgima trahvide arvutamise suuniste tingimusi. Trahvide arvutamise suunistes ei ole siiski märgitud, et komisjonil tuleb alati eraldi arvesse võtta asjaomaste suuniste punktis 3 loetletud iga kergendavat asjaolu. Tegelikult näeb nimetatud punkt 3 pealkirjaga „Kergendavad asjaolud” ette, et „põhisummat vähendatakse, kui ilmnevad kergendavad asjaolud, näiteks: [...]”. Tuleb järeldada, et kuigi suuniste punktis 3 sisalduvas loetelus on nimetatud asjaolud kindlasti nende hulgas, mida komisjon võib teatavatel juhtudel arvesse võtta, ei ole komisjon kohustatud tegema lisavähendamist automaatselt sellel alusel, kui ettevõtja esitab asjaolusid, mis tõendavad mingi säärase olukorra olemasolu. Seda, kas trahvi võimalik vähendamine kergendavate asjaolude alusel on asjakohane, tuleb hinnata igakülgset ja võtta arvesse kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid tervikuna.
- 275 Tuleb meelde tuletada suuniste vastuvõtmisele eelnenud kohtupraktikat, mille alusel on komisjonil kaalutusõigus, mis võimaldab tal arvesse võtta või jätta arvesse võtmata teatavaid tegureid säärase trahvisummade määramisel, mida ta kavatses ettevõtjale määrata eelkõige juhtumi asjaolude alusel (vt selle kohta eespool punktis 246 viidatud määrus SPO jt v. komisjon, punkt 54; eespool punktis 246 viidatud kohtuotsus Ferriere Nord v. komisjon, punkt 32 ja punkt 33, ja eespool punktis 246 viidatud kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt v. komisjon, punkt 465; vt selle kohta ka eespool punktis 246 viidatud kohtuotsus KNP BT v. komisjon, punkt 68). Kuna suunistes ei sisalda kohustuslikku sätet kergendavate asjaolude kohta, mida võib arvesse võtta, tuleb järeldada, et komisjonil säilib teatav kaalutusõigus hinnata trahvisumma võimalikku vähendamist kergendavate asjaolude alusel üldiselt.

276 Igal juhul tuleb märkida seoses Mannesmanni argumendiga, mille kohaselt vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud turgude jagamise lepingul puudus mõju, et vastavalt eespool sedastatule ei ole olukord säärane käesoleval juhul. Vastupidi, asjaomase kartellikokkuleppega ette nähtud turgude jagamist kohaldati praktikas vähemalt teataval määral ja sellel oli ilmtingimata tegelik mõju ühenduse turgude konkurentsitingimustele (vt eespool punkt 251 ja sellele järgnevad punktid). Sellega seoses tuleb veel meelde tuletada, et rikkumise raskuse alusel määratud summa vähendamine 50% „väga raske” rikkumise puhul tavapäraselt kohaldatud miinimumsummast, nagu on märgitud eespool punktis 235, kajastab piisavalt, nagu komisjon on ise tunnistanud, et selle mõju oli piiratud (vt ka eespool punkt 241).

277 Seetõttu tuleb tõlgendada suuniste punkti 3 teist taanet nii, et komisjon on kohustatud tunnistama kergendava asjaolu olemasolu kartellikokkuleppe rakendamise puudumisel vaid siis, kui ettevõtja, kes tugineb sellele asjaolule on võimeline tõendama, et ta on selgelt ja märgatavalt olnud asjaomase kartellikokkuleppe rakendamise vastu nii, et ta rikkus ise selle toimimist, ja et ettevõtja ei liitunud lepinguga väliselt ega ohutanud sellega teisi ettevõtjaid asjaomast kartellikokkuleppet rakendama. Asjaolu, et ettevõtja, kelle osalemine oma konkurentidega kooskõlastatud tegevuses turgude jagamisel on tuvastatud, ei tegutsenud turul nii, nagu konkurentidega lepiti kokku, ei ole ilmtingimata säärane asjaolu, mida tuleks trahvisumma määramisel kergendava asjaoluna arvesse võtta (14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-327/94: SCA Holding v. komisjon, EKL 1998, lk II-1373, punkt 142).

278 Nagu Esimese Astme Kohus on märkinud eespool punktis 42 viidatud tsemendi kohtuotsuses (punkt 1389), kui ettevõtja ei distantseeru tema osavõtul toimunud koosoleku tulemustest, säilib tal põhimõtteliselt „täielik vastutus kartellikokkuleppes osalemise eest”. Ettevõtjatel oleks liiga kerge minimeerida ranga trahvi maksmise riski, kui nad võiksid saada kasu ebaseaduslikust kartellikokkuleppest ja saada seejärel trahvi vähendamist sel põhjusel, et nende roll rikkumise rakendamises on

olnud üksnes piiratud, kui nende suhtumine on õhutanud teisi ettevõtjaid tegutsema konkurentsi rohkem kahjustaval viisil.

279 Eespool esitatust järeldeb, et isegi kui oletada, et Mannesmann ja/või teatavad ülejäänud Euroopa-Jaapani klubi liikmed ei ole turgude jagamise lepingut täitnud täielikult, ei õigusta see asjaolu käesoleval juhul suuniste punkti 3 teise taande kohaldamist, et vähendada trahvi kergendava asjaolu tõttu.

280 Seoses argumendiga, mis on seotud rikkumise kohese lõpetamisega, tuleb järeldada, et suuniste punktis 3 nimetatud „rikkumise lõpetamine kohe, kui komisjon sekkub” võib loogiliselt olla kergendav asjaolu vaid siis, kui on põhjust oletada, et asjaomane sekkumine on pannud asjaomaseid ettevõtjaid oma konkurentsivastast tegevust lõpetama. On ilmne, et selle sätte eesmärk on julgustada ettevõtjaid lõpetama konkurentsivastast tegevust kohe, kui komisjon algatab sellega seoses uurimise.

281 Eelkõige järeldeb eespool esitatust, et trahvi vähendamist ei kohaldata suuniste punkti 3 alusel, mis käsitleb rikkumise lõpetamist esimese kontrolli toimumisel, kui rikkumine on juba lõppenud enne komisjoni esimest sekkumist või kui asjaomased ettevõtjad on juba teinud kindla otsuse selle lõpetamiseks enne vastavat kuupäeva. Kuigi on soovitatav, et ettevõtjad lõpetavad rikkumise enne komisjoni sekkumist, tuleneb suuniste punkti 3 sõnastusest, et selles peetakse silmas olukorda, kus ettevõtjad reageerivad positiivselt säärasele sekkumisele ja lõpetavad võimaliku konkurentsivastase tegevuse, ja et asjaomase punkti eesmärgiks on luua ajend, et ettevõtjad reageeriksid nimetatud viisil. Komisjoni poolt oma kaalutusõiguse teostamisel või Esimese Astme Kohtu poolt oma täieliku pädevuse teostamisel on asjaomase sätte kohaldamine ettevõtja kasuks eriti asjakohane olukorras, kus asjaomase tegevuse konkurentsivastane laad ei ole ilmne. Seevastu on selle kohaldamine põhimõtteliselt vähem kohane olukorras, kus tegevus on selgelt

konkurentsivastane, tingimusel, et see on tuvastatud. Tuleb sedastada, et käesoleval juhul ei ole vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud turgude jagamise lepingu konkurentsivastase laadi suhtes kahtlust.

282 Peale selle võtaks trahvi vähendamine eelmise punkti esimeses lauses kirjeldatud olukorras kaks korda arvesse vähendamist kestuse alusel, mida kohaldatakse trahvide arvutamise suuniste põhjal. Säärase arvessevõtmise eesmärk on täpsemalt see, et karistada rangemalt ettevõtjaid, kes rikuvad konkurentsieeskirju pikka aega, kui neid, kes rikuvad asjaomaseid sätteid lühiaegselt. Trahvi vähendamine sel põhjusel, et ettevõtja on lõpetanud rikkuva tegevuse enne komisjoni esimest kontrolli, mõjuks nii, et lühiaegse rikkumise eest vastutavad ettevõtjad saaksid kasu teist korda.

283 Lisaks tuleb käesoleval juhul märkida, et Esimese Astme Kohus on eespool punktis 102 viidatud kohtuotsuses JFE Engineering jt v. komisjon leidnud asjaomastes asjades hagejate esitatud väidetest ja argumentidest lähtudes, et neid ei saa pidada rikkumises süüdi olevaks pärast 1. juulit 1994, sest puuduvad tõendid, et 1994. aasta sügisel oleks peetud Euroopa-Jaapani klubi koosolekut kooskõlas sellele eelnenud praktikaga. Sellest nähtub, et rikkumine oli tõenäoliselt lõppenud või et vähemalt oli see lõppemas, kui komisjon viis kontrolli läbi 1. ja 2. detsembril 1994.

284 Sellest järeldub, et Mannesmannile määratud trahvi vähendamist käesoleva asja olukorras ei õigusta asjaolu, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud ebaseaduslik tegevus ei jätkunud pärast komisjoni poolt läbi viidud esimest kontrolli.

- 285 Lõpuks uuritakse Mannesmanni argumenti, mille kohaselt tema koostööd komisjoniga oleks tulnud võtta arvesse kergendava asjaoluna, punktis 307 ja sellele järgnevatel punktides seoses koostööteatisel põhineva väitega.
- 286 Lähtudes kõigest eelnevast tervikuna ja silmas pidades, et komisjon on käesoleval juhul juba majandusliku kriisi olukorda terastorude sektoris arvestades trahve vähendanud (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 168 ja 169), tuleb tagasi lükata kõik Mannesmanni argumendid, mis põhinevad sellel, et teiste väidetavate kergendavate asjaolude alusel ei ole toimunud täiendavat vähendamist.

Mannesmanni väidetav koostöö

— Poolte argumendid

- 287 Mannesmann väidab, et komisjon ei ole järginud koostööteatist. Ta väidab, et komisjon on rikkunud tema suhtes võrdse kohtlemise põhimõtet.
- 288 Kõigepealt leiab Mannesmann, et teda on koheldud diskrimineerivalt võrreldes Valloureciga. Nagu Vallourec, nii vastas ka tema komisjoni informatsiooni taotlusele. Ta andis komisjonile uurimisel väärtuslikku kaasabi (vaidlustatud otsuse põhjendused 62, 67, 72 ja 170), eelkõige tänu Becheri avaldustele. Mannesmann, nagu ka Vallourec, ei ole vaidlustanud faktiliste asjaolude õigsust, milles teda süüdistatakse (vaidlustatud otsuse põhjendus 174).

289 Ta tuletab meelde, et Vallourec ei esitanud komisjonile teavet omaalgatuslikult, vaid oli esimesena kontrollitav äriühing 1996. aasta septembris. Komisjon korraldas Mannesmannis kontrolli 1997. aasta aprillis. Kuigi vastab tõele, et kronoloogiliselt olid esimesed komisjoni käsutuses olevad andmed pärit Vallourecilt, tuleneb see siiski vaid sellest, millises järjekorras otsustas komisjon asjaomastes äriühingutes kontrolli läbi viia. Komisjon ei või säärasest kaalutusõiguslikust valikust tuletada tagajärgi, mis on kahjulikud ettevõtjatele, kelle suhtes ta selle valiku teeb, käesoleval juhul Mannesmanni suhtes.

290 Mannesmann esitab võrreldavat kriitikat seoses Dalminele osutatud kohtlemisega (vaidlustatud otsuse põhjendus 172). Kuigi Mannesmann tegi uurimise käigus koostööd sama palju kui Dalmine, vähendas komisjon viimati nimetatule määratud trahvi 20%. Komisjon ei saa õigustada säärast erinevat kohtlemist sellega, et Mannesmann esitas hagi komisjoni poolt määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 alusel vastuvõetud otsuse peale. Dalmine esitas sarnase hagi, mille Esimese Astme Kohus tunnistas ilmselgelt vastuvõetamatuks. Igal juhul ei võinud komisjon teha järeldusi sellest, et Mannesmann kasutab seaduslikult põhiõigust õiguskaitsevahenditele.

291 Komisjon täpsustab, et ta viis Mannesmanni äriruumides läbi kontrolli 1. ja 2. detsembril 1994. Seetõttu on alusetud tema argumendid diskrimineerivast kohtlemisest, võrreldes Valloureciga.

292 Valloureci suhtumist ei saa võrrelda Mannesmanni suhtumisega. Vallourec oli ainus äriühing, kes teavitas olulistest asjaoludest kartellikokkuleppe olemasolu ja sisu kohta. Need asjaolud kergendasid komisjoni ülesannet seoses rikkumise sedastamisega. Vallourec ei vaidlustanud faktiliste asjaolude õigsust. Seetõttu vähendati tema trahvi 40%.

293 Seevastu Mannesmann uurimise käigus koostööd ei teinud. Becher tegi avaldused komisjoni poolt Mannesmanni äriruumides läbi viidud kontrolli käigus ja vastusena talle esitatud küsimustele, millele lisanduvad avaldused kinnitasid üksnes juba tuvastatud asjaolusid. Kogu uurimise aja oli Mannesmanni suhtumine vastuoluline. Kuigi ta ei vaidlustanud faktilisi asjaolusid, ei selgitanud ta oma seisukohta selgelt (vaidlustatud otsuse põhjendus 174). Lisaks keeldus ta esitamast määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 alusel taotletud teatavat informatsiooni. Neil põhjustel ei vähendatud tema trahvi 20% samal alusel nagu Dalmine trahvi.

294 Ettevõtja passiivne roll ei õigusta trahvi vähendamist koostööteatise alusel. Et ettevõtja trahvi vähendataks, nõuab asjaomane teatis, et ettevõtja teavitaks komisjoni, et ta ei kavatse vaidlustada faktiliste asjaolude õigsust pärast vastuväidetega tutvumist (vt koostööteatise punkt D 2 ja eespool punktis 208 viidatud kohtuotsus *Mayr Melnhof v. komisjon*, punkt 309).

— Esimese Astme Kohtu hinnang

295 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa komisjon ettevõtjate osutatud koostöö hindamisel jätta arvestamata ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluvat võrdse kohtlemise põhimõtet, mida väljakujunenud kohtupraktika kohaselt rikutakse üksnes siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, kui selline kohtlemine ei ole objektiivselt põhjendatud (eespool punktis 210 viidatud kohtuotsus *Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komisjon*, punkt 237 ja viidatud kohtupraktika).

- 296 Lisaks tuleb meelde tuletada, et koostöö tõttu trahvi vähendamise õigustamiseks tuleb ettevõtjal kergendada komisjoni ülesannet, mis seisneb ühenduse konkurentsieskirjade rikkumiste sedastamises ja rikkumiste karistamises (eespool punktis 208 viidatud kohtuotsus *Mayr-Melnhof v. komisjon*, punkt 309 ja viidatud kohtupraktika).
- 297 Käesoleval juhul tuleb märkida, et Verluca avaldused, mille ta tegi Valloureci esindajana vastuseks komisjoni poolt asjaomasele äriühingule esitatud küsimustele, on toimiku olulisemaid tõendeid käesolevas asjas.
- 298 Kui ettevõtjad esitavad komisjonile haldusmenetluse samas staadiumis ja analoogilises olukorras sarnast teavet faktiliste asjaolude kohta, milles neid süüdistatakse, tuleb nendepoolset koostöötaset pidada võrreldavaks (vt analoogia alusel punktis 210 viidatud kohtuotsus *Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komisjon*, punktid 243 ja 245).
- 299 Kuigi Mannesmanni vastused küsimustele ja eelkõige vaidlustatud otsuse põhjenduses 63 viidatud Becheri avaldus olid teataval määral komisjonile kasulikud, kinnitasid need üksnes, kusjuures vähem täpselt ning selgelt, Valloureci poolt juba Verluca avalduste alusel esitatud teavat infot. Eelkõige märkis Verluca, et iga Euroopa-Jaapani klubi liige pidi austama klubi kõigi teiste liikmete kodumaiseid turge ja et Ühendkuningriigi *offshore*-turul oli eriseisund, sest see oli „pooleldi kaitstud”. Samuti täpsustas Verluca turgude jagamise lepingu kestust ja toimimisviisi.

- 300 Tuleb sedastada, et Verluca ei piirdunud komisjoni poolt Vallourecis 1996. aasta septembris toimunud esimese kontrolli ajal esitatud küsimustele vastamisega seoses Euroopa-Jaapani klubi toimimise ja põhireeglitega. Verluca avaldustest tervikuna nähtub tõeline soov teha komisjoni uurimise raames tõhusat koostööd. Becher seevastu selgitas seoses põhireeglitega vaid Jaapani tootjate kõrvaldamist Euroopa turgudelt ja Euroopa tootjate kõrvaldamist Jaapani turgudelt ega esitanud seejuures rohkem üksikasju.
- 301 Tuleb järeldada, et Becheri avalduse kasulikkus seisneb vaid selles, et see kinnitab teataval määral juba komisjoni käsutuses olevaid Verluca avaldusi ja et järelikult ei ole asjaomane avaldus märkimisväärselt kergendanud komisjoni ülesannet, mistõttu ei ole see piisav, et õigustada trahvi vähendamist koostöö alusel.
- 302 Seetõttu tuleb järeldada, et teavet, mille Mannesmann komisjonile esitas enne vastuväiteteatise saatmist, ei saa võrrelda Valloureci poolt esitatud teabega. Igal juhul ei piisa sellest teabest, et õigustada määratud trahvi vähendamist koostööteatise alusel.
- 303 Seoses võrdlusega Dalmine koostööga, millele Mannesmann tugineb, tuleb märkida, et selleks, et ettevõtja trahvi vähendataks faktiliste asjaolude vaidlustamata jätmise alusel vastavalt koostööteatise punktile D 2, tuleb ettevõtjal komisjoni teavitada selgelt, et ta ei kavatse vaidlustada faktiliste asjaolude õigsust pärast vastuväiteteatisega tutvumist (eespool viidatud punktis 208 viidatud kohtuotsus *Mayr Melnhof v. komisjon*, punkt 309). Kuna säärast selget avaldust ei ole tehtud, ei saa pidada ettevõtja pelka passiivsust komisjoni ülesannet kergendavaks, sest komisjonil tuleb tuvastada kõikide faktiliste asjaolude olemasolu lõplikus otsuses ilma, et ta saaks tugineda selleks ettevõtja avaldusele.

304 Sellega seoses tuleb märkida, et Dalmine trahvi vähendati 20% võrra just seetõttu, et ta teavitas komisjoni, et ta ei vaidlusta faktiliste asjaolude õigsust, millele komisjon oma süüdistused rajas (vaidlustatud otsuse põhjendused 172 ja 173). Vaidlustatud otsuse põhjenduses 5 märgitud tõdemus, et Dalmine keeldus vastamast komisjoni poolt enne vastuväiteteatise saatmist esitatud teatavatele küsimustele, ei ole käesolevas kontekstis asjakohane, sest koostööteatise punktist D nähtub, et avaldus, mille kohaselt pärast vastuväiteteatise saatmist ei vaidlustata faktiliste asjaolude õigsust, õigustab automaatselt trahvi vähendamist, sõltumata sellest, kuidas ettevõtja käitus enne asjaomase teatise saatmist.

305 Komisjon on seevastu märkinud vaidlustatud otsuse põhjenduses 174, et Mannesmann ei ole kunagi sellega seoses esitanud selgelt oma seisukohta. Kuigi Mannesmann rõhutab, et ta ei ole vaidlustanud vastuväiteteatises esitatud faktilisi asjaolusid, ei väida ta enam, et ta oleks otseselt teavitanud komisjoni, et ta ei vaidlusta nende õigsust.

306 Seetõttu tuleb sedastada, et Mannesmanni argument ei õigusta koostööteatise punkti D 2 teise taande kohaldamist talle määratud trahvi vähendamiseks.

307 Seoses Mannesmanni argumentiga, mille kohaselt tema koostöö siiski õigustab trahvi vähendamist vastavalt suuniste punktile 3 kergendavate asjaolude tõttu, tuleb meelde tuletada, nagu on eespool sedastatud, et komisjonil on kergendavate asjaolude kohaldamise osas kaalutusõigus. Trahvide arvutamise suuniste punkti 3 kuues taane näeb näiteks kergendava asjaoluna ette, et „ettevõtja teeb tõhusat koostööd menetlustes, mis jäävad [...] teatise kohaldamisalast välja”. Asjaomases kuuendas taandes on ilmingimata tegemist vähemalt nimetatud teatises mainitud horisontaalsete kartellikokkulepete puhul koostööga, mis on ebapiisav, et õigustada koostööteatise alusel trahvi vähendamist.

- 308 Siiski tuleb ka meelde tuletada, et koostöö tõttu trahvi vähendamise õigustamiseks tuleb ettevõtjal kergendada komisjoni ülesannet, mis seisneb ühenduse konkrentsieskirjade rikkumiste sedastamises ja rikkumiste karistamises (vt eespool punkt 296 ja viidatud kohtupraktika). Seetõttu tuleb järeldada, et trahvide arvutamise suuniste punkti 3 kuuendas taandes ette nähtud olukord on erandolukord, sest see puudutab suunistes hõlmatud horisontaalseid kartellikokkuleppeid, arvestades, et tegemist peab olema „tõhusa” koostööga, mis kergendab komisjoni ülesannet, kuid mida koostööteatis ei hõlma.
- 309 Käesoleval juhul ei ole Mannesmann tõendanud, et tema koostöö oleks tegelikult kergendanud komisjoni ülesannet rikkumiste sedastamisel ja rikkumiste karistamisel (vt eespool punktid 297–306). Seega puudub põhjus järeldada, et komisjon ületas kaalutusõiguse piire, kui ta ei vähendanud Mannesmannile määratud trahvi tema tõhusa koostöö eest uurimisel vastavalt suuniste punkti 3 kuuendale taandele.
- 310 Igal juhul märgib komisjon, et kaugel sellest, et Mannesmann oleks uurimise ajal teinud koostööd, keeldus ta isegi teatava informatsiooni esitamisest ja seda vaatamata 15. mail 1998 vastu võetud otsusele määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 alusel, mis kohustas informatsiooni esitama. Kuigi Mannesmann esitas Esimese Astme Kohtule hagi, milles palus asjaomase otsuse tühistamist ja mis on registreeritud numbri all T-112/98, ei esitanud ta selles menetluses ajutiste meetmete kohaldamise taotlust, nagu oleks võinud teha EÜ artikli 242 ja EÜ artikli 243 alusel. Mannesmanni toimimisviisi, mis seisneb 15. mai 1998. aasta otsuse seaduslikkuse vaidlustamises, on ilmselt täiesti seaduslik ning seda ei saa pidada koostöö puudumiseks. Tuleb siiski sedastada, et Mannesmannil puudus õigus asjaomase informatsiooni esitamisest jätkuvalt keelduda, kuna ei võetud ajutisi meetmeid, millega 15. mai 1998. aasta otsuse täitmine oleks peatatud, ja et kuna

Mannesmann tegutses nii, nagu oleks võetud tema kasuks ajutisi meetmeid, kuigi ta ei olnud neid isegi taotlenud, ei täitnud Mannesmann ühenduse õiguses ette nähtud kohustusi.

- 311 Lisaks tuleb märkida, et kuigi Mannesmann saavutas asjaomase otsuse osalise tühistamise, kuna Esimese Astme Kohus on eespool punktis 8 nimetatud kohtuotsuses Mannesmannröhren-Werke v. komisjon tühistanud teatavad küsimused, mis olid 15. mai 1998. aasta otsuse esemeks, nähtub asjaomasest kohtuotsusest, et komisjon oli taotlenud seaduslikult suure osa sellest informatsioonist, mida Mannesmann keeldus esitamast. Mannesmann on esitanud Esimese Astme Kohtu nimetatud otsuse peale Euroopa Kohtule apellatsioonkaebuse, mis on registreeritud numbriga C-190/01. Nimetatud kohtuasi siiski kustutati Euroopa Kohtu registrist kohtuasjas Mannesmannröhren-Werke AG v. komisjon 4. oktoobril 2001 antud määrusega, mida ei avaldata kohtulahendite kogumikus. Nimetatud määruses sisalduvast viitest Euroopa Kohtu kodukorra artikli 69 lõikele 5 koosmõjus asjaomase kodukorra artikli 122 kolmanda lõiguga nähtub, et Euroopa Kohus leidis, et vaatamata sellele, et hageja algses taotluses asja kustutamiseks registrist nimetatakse poolte vahelist lepingut, võttis hageja oma kaebuse lihtsalt tagasi ja et seetõttu tuli tal kanda kaebusega seonduvad kohtukulud.
- 312 Järelikult tuleneb asjaomasest määrusest, et eespool punktis 8 viidatud kohtuotsus Mannesmannröhren-Werke v. komisjon jõustus. Seetõttu tuleb järeldada, et Mannesmanni ebaseadusliku tegevuse tõttu jäi komisjonil alatiseks saamata palju andmeid, mille esitamist oli ta seaduslikult taotlenud haldusmenetluse staadiumis. Seega ei saa järeldada, et Mannesmanni suhtumine haldusmenetluse staadiumis tervikuna hinnatult oleks käesoleval juhul viidanud käitumisele, mis oli tõhus koostöö.
- 313 Eeltoodust lähtudes tuleb tagasi lükata Mannesmanni argumendid, mis põhinevad tema väidetaval koostööl haldusmenetluse staadiumis.

Trahvi arvutamine

- 314 Eeltoodu põhjal tuleb Mannesmannile määratud trahvi vähendada, et võtta arvesse, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestuseks on kinnitatud viie aasta asemel neli aastat.
- 315 Kuna trahvide arvutamise suunistes kasutatud trahvide arvutusmeetodit on komisjon kohaldanud õigesti, leiab Esimese Astme Kohus käesoleval juhul oma täielikku pädevust kasutades, et asjaomast meetodit tuleb kohaldada ka eelmises punktis tehtud järeldusest lähtudes.
- 316 Seega tuleb määrata trahvi põhisummaks kümme miljonit eurot, mida suurendatakse 10% iga rikkumisaasta eest ehk kokku 40%, mis ulatub neljateistkümne miljoni euroni. Asjaomast suurust tuleb seejärel vähendada 10% kergendavate asjaolude alusel vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustele 168 ja 169 nii, et Mannesmanni lõplik trahv on 12 600 000 eurot 13 500 000 euro asemel.

Kohtukulud

- 317 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 3 alusel võib Esimese Astme Kohus otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa taotlusi rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna käesoleval juhul on osa taotlustest rahuldatud ühe poole kasuks ja osa teise poole kasuks, tuleb määrata, et hageja ja komisjon kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

otsustab:

- 1. Tühistada komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsuse 2003/382/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-1/35.860-B — õmbluseta terastorud) artikli 1 lõige 2 selles osas, kus sedastatakse hageja osalemine asjaomases artiklis süüdistatud rikkumises enne 1. jaanuari 1991.**
- 2. Määrata otsuse 2003/382 artikli 4 alusel hageja trahvi suuruseks 12 600 000 eurot.**
- 3. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**
- 4. Jätta hageja ja komisjoni kohtukulud nende endi kanda.**

Forwood

Pirrung

Meij

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 8. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

J. Pirrung

II - 2321

Sisukord

Asjaolud ja menetlus	II - 2234
Menetlus Esimese Astme Kohtus	II - 2235
Poolte nõuded	II - 2235
Vaidlustatud otsuse tühistamismõue	II - 2236
Menetlusvigu käsitlevad väited	II - 2236
Väide, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi, sest komisjon keelas hagejale juurdepääsu toimiku teatavatele dokumentidele	II - 2236
— Poolte argumentid	II - 2236
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2239
Vastuväiteteatisele vastamiseks kehtestatud tähtaeg, mis on väidetavalt ebapiisav	II - 2243
— Poolte argumentid	II - 2243
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2244
Jagamispõhimõtete dokumendi kasutamine süütõendina	II - 2248
— Poolte argumentid	II - 2248
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2250
Kaitseõiguste väidetav rikkumine, põhjusel, et vastuväiteteatis ja vaidlustatud otsus on vastuolus otsuse artiklis 2 nimetatud rikkumise osas	II - 2255
— Poolte argumentid	II - 2255
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2255
Vaidlustatud otsuse artiklis 1 nimetatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise olemasolu ..	II - 2257
Vaidlustatud otsuse artikli 1 ja artikli 2 vaheline väidetav vastuolu	II - 2257
— Poolte argumentid	II - 2257
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2259

MANNESMANNRÖHREN-WERKE V. KOMISJON

Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise komisjonipoolse põhjendamise väidetav puudulikkus	II - 2261
— Poolte argumendid	II - 2261
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2264
Vaidlustatud otsuse artiklis 2 nimetatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise olemasolu ..	II - 2266
Poolte argumendid	II - 2266
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2272
Trahvi vähendamise nõue	II - 2287
Trahvi arvutamise eeskirjad	II - 2287
Poolte argumendid	II - 2287
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2289
Hagejale määratud trahvisumma kindlaksmääramine	II - 2292
Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise raskus	II - 2292
— Poolte argumendid	II - 2292
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2294
Kestus	II - 2302
— Poolte argumendid	II - 2302
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2303
Väidetavad kergendavad asjaolud	II - 2307
— Poolte argumendid	II - 2307
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2308
Mannesmanni väidetav koostöö	II - 2312
— Poolte argumendid	II - 2312
— Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2314
Trahvi arvutamine	II - 2320
Kohtukulud	II - 2320